

სააქციო საზოგადოება

„ბ ა ზ ი ს ბ ა ნ კ ი“

ფინანსური ანგარიშგება

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შინაარსი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა
შემოსავლის უწყისი
საბალანსო უწყისი
ანგარიშგება ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ
ანგარიშგება აქციონერთა კაპიტალში ცვლილების შესახებ
შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით

Tbilisi Branch of KPMG CIS Limited
6 Khetagurov str.
Tbilisi, 0102
Georgia

Tel. +995 (32) 935 713
Fax +995 (32) 982 276
Internet: www.kpmg.com

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სააქციო საზოგადოება „ბაზისბანკი“ - ს სამეთვალყურეო საბჭოს

ანგარიში საფინანსო უწყისების შესახებ

ჩვენ მოვახდინეთ სს „ბაზისბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) შემდეგი ფინანსური უწყისების აუდიტორული შემოწმება: საბალანსო უწყისი 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემოსავლის უწყისი, უწყისი აქციონერთა კაპიტალში ცვლილების შესახებ, ფულადი ნაკადების მოძრაობის უწყისი ამავე თარიღით დასრულებული წლისათვის, საბუღალტრო აღრიცხვის ძირითადი პოლიტიკა და სხვა განმარტებითი შენიშვნები.

მმართველი რგოლის პასუხისმგებლობა ფინანსურ უწყისებზე

„ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ თანახმად, მმართველი რგოლი ვალდებულია, მოამზადოს და სამართლიანად წარადგინოს საფინანსო უწყისები. მმართველი რგოლის პასუხისმგებლობაში შედის: შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავება და მისი განუხრელი განხორციელება, რაც აუცილებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და სამართლიანი წარდგენისათვის ისე, რომ უწყისები არ მოიცავდეს ნებით ან უნებლიედ დაშვებულ არსებით უზუსტობებს; სათანადო ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის შერჩევა და გამოყენება, აგრეთვე, გარემოებათა შესაფერისი ბუღალტრული შეფასებების გაკეთება.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა

ჩვენ ვალდებულნი ვართ, ჩატარებული აუდიტის საფუძველზე, წარმოვადგინოთ დასკვნა ფინანსური უწყისების შესახებ. აუდიტს ვაწარმოებდით „აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების“ შესაბამისად, ეთიკური მოთხოვნების დაცვით, აუდიტის დაგეგმვასა და განხორციელებას ფინანსური უწყისების სიზუსტის შესამოწმებლად.

აუდიტური შემოწმების დროს სრულდება პროცედურები აუდიტორული მონაცემების მოსაპოვებლად ფინანსურ უწყისებში დაფიქსირებულ თანხებსა და ახსნა-განმარტებებთან დაკავშირებით. პროცედურებს არჩევს აუდიტორი (მათ შორის, ფინანსურ უწყისებში ნებითი თუ უნებლიე უზუსტობების არსებობის რისკის შეფასება). რისკის შეფასებისას აუდიტორი ითვალისწინებს ფინანსური უწყისების მომზადებისა და სამართლიანი პრეზენტაციისათვის აუცილებელი შიდა კონტროლის სისტემას, რათა დაგეგმოს სხვა აუდიტორული პროცედურები, რომლებიც ყველაზე მეტად ესადაგება არსებულ გარემოებებს და არა იმისათვის, რომ გამოხატოს თავისი მოსაზრება საწარმოს შიდა კონტროლის ეფექტიანობის შესახებ. აუდიტორული შემოწმების დროს ფასდება გამოყენებული ბუღალტრული პრინციპების შესაბამისობა და მმართველი რგოლის მიერ მომზადებული ბუღალტრული შეფასებების რაციონალურობა, აგრეთვე, ფასდება ფინანსური უწყისების პრეზენტაციის ზოგადი ხარისხი.

ჩვენ მოვიპოვეთ საკმარისი ოდენობის სათანადო აუდიტორული მონაცემები, რაც ქმნის საფუძველს აუდიტორული დასკვნის მომზადებისათვის.

დასკვნა

ჩვენი აზრით, ფინანსური უწყისები სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მის ფინანსურ ეფექტიანობას და ფულად ნაკადებს „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ შესაბამისად.

KPMG CIS Limited თბილისის ფილიალი

2008 წლის 14 მაისი

*ს/ს ბაზისბანკი
მოგება-ზარალის ანგარიშგება
2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით*

შენიშვნა	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
საპროცენტო შემოსავალი	4 12,277	10,389
საპროცენტო ხარჯი	4 (5,414)	(3,887)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	6,863	6,502
საკომისიო და სხვა შემოსავლები გაწეული მომსახურების მიხედვით	5 3,864	3,110
საკომისიო და სხვა ხარჯები მიღებული მომსახურების მიხედვით	6 (1,205)	(710)
წმინდა საკომისიო და სხვა შემოსავლები მომსახურების მიხედვით	2,659	2,400
წმინდა შემოსავალი უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან	7 1,819	1,632
სხვა შემოსავალი / (ხარჯი)	8 121	614
	1,940	2,246
გაუფასურება (ზარალი) / ამოღებული თანხები	9 (4,658)	127
ძირითადი ადმინისტრაციული ხარჯი	10 (9,169)	(6,628)
დაუბეგრავი (ზარალი) / მოგება	(2,365)	4,647
საშემოსავლო საგადასახადო სარგებელი / (ხარჯი)	11 411	(883)
წმინდა (ზარალი) / შემოსავალი	(1,954)	3,764

4-45 გვერდებზე მოცემული ფინანსური უწყისები დამტკიცებულია დირექტორთა საბჭოს მიერ 2008 წლის 14 მაისს.

ბ-ნი ზურაბ ციხისთავი
გენერალური დირექტორი

ქ-ნი ლია ასლანიკაშვილი
ფინანსური დირექტორი

ს/ს ბაზისბანკი
საპალანსო ანგარიშგება
2008 წლის 31 დეკემბრისათვის

შენიშვნა	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
აქტივები		
ფული	9,052	7,126
საქართველოს ეროვნული ბანკიდან მისაღები თანხები	12 4,511	17,260
დეპოზიტები და მიმდინარე ანგარიშები სხვა ბანკებსა და საფინანსო ორგანიზაციებში	13 13,242	5,918
სესხები	14 63,531	62,476
გასაყიდი აქტივები	15 54	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		
- ბანკის მიერ შექმნილი ვადიანი ფასიანი ქაღალდები	16 122	-
- ბანკის მიერ გამოსყიდვის კონტრაქტებზე დაჯავშნული ფასიანი ქაღალდები	16 2,954	-
ძირითადი საშუალებები	17 12,833	8,986
არამატერიალური აქტივები	162	76
სხვა აქტივები	18 4,847	1,134
მთლიანი აქტივები	111,308	102,976
ვალდებულებები და აქციონერთა კაპიტალი		
დეპოზიტები და მიმდინარე ანგარიშები ბანკებიდან და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებიდან	19 22,553	14,251
გამოსყიდვის კონტრაქტებზე გადასახდელი თანხები	20 2,801	-
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	21 62,045	69,635
სხვა ვალდებულებები	22 1,487	902
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	23 369	680
მთლიანი ვალდებულებები	89,255	85,468
აქციონერთა ვალდებულებები		
სააქციო კაპიტალი	24 5,912	5,025
აქციათა ემისიით მიღებული დამატებითი სახსრები	24 5,612	-
შენიშვნის გადაფასების რეზერვი	2,188	2,489
გაუნაწილებელი მოგება	8,341	9,994
მთლიანი აქციონერთა კაპიტალი	22,053	17,508
მთლიანი ვალდებულებები და აქციონერთა კაპიტალი	111,308	102,976
ვალდებულებები და გაუთვალისწინებელი გარემოებები	27-29	

თანდართული ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს

*ს/ს ბაზისბანკი
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება
2008 წლის 31 დეკემბრისათვის*

შენიშვნა	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	15,691	13,559
ფულადი სახსრები, მიღებული პროცენტებიდან, მოსაკრებლებიდან და საკომისიოებიდან	(6,457)	(4,694)
ფულადი სახსრები, გადახდილი პროცენტებზე, მოსაკრებლებზე და საკომისიოებზე	1,708	1,667
წმინდა ფულადი სახსრები, მიღებული უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან	221	719
სხვა შემოსავალი	(8,184)	(5,818)
ძირითადი ადმინისტრაციული დანახარჯები		
საოპერაციო აქტივების ზრდა/(კლება)	3,060	1,085
მისაღებლები საქართველოს ეროვნული ბანკიდან	(323)	1,595
დაბანდებები ბანკებში	(5,349)	(14,949)
სესხები	(3,073)	53
გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები, ფასიანი ინვესტიციები	(602)	(100)
სხვა აქტივები		
საოპერაციო ვალდებულებების ზრდა/(კლება)	7,065	10,334
ვალდებულებები ბანკებიდან და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული დეპოზიტებსა და ნაშთებზე	2,801	-
ვალდებულებები მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშებსა და დეპოზიტებზე	(8,049)	8,875
სხვა ვალდებულებები	917	(141)
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან მოგების გადასახადით დაბეგრამდე	(574)	12,185
მოგების გადასახადის გადახდის შემდეგ	(598)	(612)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	(1,172)	11,573
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(5,512)	(2,054)
არამატერიალური აქტივების შეძენა	(111)	(3)
ძირითადი საშუალებების განკარგვით მიღებული ამონაგები	573	116
წინასწარ გადახდა ძირითადი საშუალებებისათვის	(888)	(697)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან	(5,938)	(2,638)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან		
სააქციო კაპიტალის ემისიით მიღებული ამონაგები	887	-
სააქციო პრემიის შედეგად მიღებული ამონაგები	5,612	-
გადახდილი დივიდენდები	-	(1,500)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	6,499	(1,500)
ფულისა და ფულადი ნაკადების წმინდა ზრდა/კლება	(611)	7,435
საკურსო ცვლილების გავლენა ფულსა და ფულად ექვივალენტზე	(229)	2,184
ფული და ფულადი ექვივალენტები წლის დასაწყისში	23,057	13,438
ფული და ფულადი ექვივალენტები წლის ბოლოს	22,217	23,057

31

თანდართული შენიშვნები წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს

ს/ს ბაზისბანკი
 აქციონერულ კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება
 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის

	სააქციო კაპიტალი GEL'000	აქციათა ემისიით მიღებული დამატებით ი სახსრები GEL'000	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი GEL'000	გაუნაწილებე ლი მოგება GEL'000	სულ საკუთარი კაპიტალი GEL'000	
ბალანსი 2007 წლის 1 იანვრისთვის	5,025	-	2,347	7,730	15,102	
წმინდა შემოსავალი პერიოდისთვის	-	-	-	3,764	3,764	
გადავადებული გადასახადის კორექტირება საშემოსავლო გადასახადის განაკვეთის ცვლილების შედეგად, რომელიც თავდაპირველად გამოყენებული იყო ძირითადი საშუალებების გადასაფასებლად.	-	-	142	-	142	
მთლიანი აღიარებული შემოსავალი და ხარჯი					3,906	
გაცხადებული დივიდენდები	-	-	-	(1,500)	(1,500)	
ბალანსი 2007 წლის 31 დეკემბრისათვის	5,025	-	2,489	9,994	17,508	Deleted: 399
პერიოდის წმინდა ზარალი	-	-	-	(1,954)	(1,954)	Deleted: 399
გადაფასების რეზერვის რეალიზაცია ძირითადი საშუალებების გაყიდვით	-	-	(301)	301	-	Deleted: 399
მთლიანი აღიარებული შემოსავალი და დანახარჯები					(1,954)	
გამომწვეული აქციები	887	-	-	-	887	
გადახდილი პრემია	-	5,612	-	-	5,612	
ბალანსი 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის	5,912	5,612	2,188	8,341	22,053	Deleted: 9,896 Deleted: 2 Deleted: 3,608

თანდართული ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს

1 შესავალი

ძირითადი საქმიანობა

“ბაზისბანკი” წარმოადგენს სააქციო საზოგადოებას, რომელიც დაფუძნდა 1993 წელს საქართველოში. ბანკის ძირითადი საქმიანობაა მომხმარებელთა დეპოზიტებისა და მიმდინარე ანგარიშების მომსახურება, დაკრედიტება და გარანტიების გამოშვება, ნაღდ ფულთან დაკავშირებული და საანგარიშსწორებო ოპერაციები, ოპერაციები ფასიანი ქაღალდებითა და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. ბანკის საქმიანობა რეგულირდება საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ. ბანკს გააჩნია 18 ფილიალი საქართველოს მასშტაბით.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, 0103, თბილისი, ქეთევან წამებულის #1. ბანკის ძირითადი აქტივები და ვალდებულებები განთავსებულია საქართველოში. ბანკში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა წლის განმავლობაში იყო 256 (2006 წელს - 200) ადამიანი.

აქციონერები

2008 და 2007 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის სააქციო კაპიტალი გადანაწილებული იყო აქციონერებზე:

აქციონერები	2008	2007
	საკუთრების წილი, %	საკუთრების წილი, %
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	15.00%	-
ზურაბ ციხისთავი	13.92%	16.36%
ელდარ მილდიანი	9.89%	11.62%
ზაზა ნიშნიანიძე	8.51%	10.00%
მურმან ამბროლაძე	6.58%	7.74%
არჩილ მაზიაშვილი	6.33%	7.44%
ქეთევან სოსელია	5.62%	6.60%
ტარას ნიჟარაძე	4.58%	5.38%
გია პეტრიაშვილი	4.57%	5.37%
ქეთევან სხირტლაძე	4.44%	5.22%
გოდერძი მელაძე	4.42%	5.19%
თენგიზ მაზიაშვილი	4.38%	5.15%
სხვა ფიზიკური პირები	11.76%	13.93%
	<u>100.00%</u>	<u>100.00%</u>

დაკავშირებულ მხარეთა გარიგებები დეტალურად განმარტებულია 30-ე შენიშვნაში.

ქართული ბიზნეს-გარემო

საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური და ეკონომიკური ცვლილებები ზემოქმედებს საწარმოთა საქმიანობაზე. ბოლო პერიოდში გაღრმავებულმა კონფლიქტმა საქართველოსა და რუსეთს შორის კიდევ უფრო გაზარდა გაურკვეველობის ხარისხი. ამდენად, საქართველოში ბიზნესი დაკავშირებულია რისკებთან, რაც არ ახასიათებს სხვა ბაზრებს. გარდა ამისა, კაპიტალისა და საკრედიტო ბაზრების საქმიანობის მასშტაბის შემცირების შედეგად, გაიზარდა გარემოს ეკონომიკური გაურკვეველობის ხარისხიც. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოგვიდგენს მმართველი რგოლის მოსაზრებას იმის შესახებ, თუ როგორ ზემოქმედებს ბანკის საქმიანობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე ქვეყანაში არსებული ბიზნეს-გარემო. მომავალი ბიზნეს-კლიმატი, შესაძლოა, განსხვავებული იყოს მმართველი რგოლის მოსაზრებისაგან.

2 მომზადების საფუძვლები

შესაბამისობის უწყისი

წინამდებარე ფინანსური უწყისები მომზადდა საერთაშორისო საფინანსო ანგარიშგების სტანდარტების (სსას) შესაბამისად.

აღრიცხვის საფუძველი

ფინანსური უწყისები მომზადებულია ისტორიული ღირებულების აღრიცხვის საფუძველზე, გარდა გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივებისა, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით და შენობებისა, რომლებიც აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით.

საოპერაციო და წარმომადგენლობითი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ლარი. მენეჯმენტის გადაწყვეტილებით, საოპერაციო ვალუტად (ვალუტა, რომლითაც წარმოებს ოპერაციები) განსაზღვრულია ლარი, რამდენადაც იგი ასახავს ბანკში განვითარებული პროცესებისა და არსებული გარემოებების ეკონომიკურ არსს. გარდა ამისა, წინამდებარე ფინანსური უწყისების მიზნებისათვის წარმომადგენლობითი ვალუტაა ლარი (ვალუტა, რომელშიც წარმოდგენილია ფინანსური უწყისები).

ლარში წარმოდგენილი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია ათასებში.

შეფასებები და მოსაზრებები

წინამდებარე ფინანსური უწყისების სსას-ის შესაბამისად მომზადების მიზნით, მენეჯმენტი სარგებლობს შეფასებებითა და დაშვებებით აქტივების, ვალდებულებების ანგარიშგების და პირობითი აქტივებისა და ვალდებულებების ახსნა-განმარტებების დროს. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისაგან.

კერძოდ, ინფორმაცია განუსაზღვრელობის შეფასებისა და კრიტიკული მოსაზრებების შესახებ, რომელიც გამოიყენება სააღრიცხვო პოლიტიკაში, აღწერილია შემდეგ შენიშვნებში:

- სესხის გაუფასურების შეფასება – მე-14-ე შენიშვნა
- შენობის გადაფასების შეფასება – მე-17-ე შენიშვნა

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

ფინანსური უწყისების მომზადებისას გამოყენებულ იქნა შემდეგი სახის სააღრიცხვო პოლიტიკა. აღსანიშნავია, რომ სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებები მოცემულია ამ შენიშვნის ბოლოს.

ტრანზაქციები უცხოური ვალუტით

უცხოური ვალუტით წარმოებული ტრანზაქციების კონვერტაცია წარმოებს შესაბამისი საოპერაციო ვალუტით, გარიგების დღეს არსებული სავალუტო გაცვლითი კურსის შესაბამისად. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც საბალანსო მაჩვენებლებში გამოხატულია უცხოური ვალუტით, კონვერტირდება საოპერაციო ვალუტაში გაცვლის კურსის მიხედვით, რომელიც დაფიქსირებულია ტრანზაქციის დღეს. არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც გამოხატულია უცხოური ვალუტით და აღრიცხულია ისტორიული ღირებულებით, კონვერტირდება საოპერაციო ვალუტაში გაცვლის კურსის მიხედვით, რომელიც დაფიქსირებულია ტრანზაქციის დღეს. კონვერტირების შედეგად წარმოქმნილი სხვაობა აღნიშნულია შემოსავლის უწყისში.

ნაღდი ფული და ექვივალენტი

საქართველოს ეროვნულ ბანკსა და სხვა ბანკებში ნაღდი ფულსა და ნოსტრო ანგარიშებს ბანკი აღიარებს, როგორც ნაღდი ფულს და მის ექვივალენტს. საქართველოს ეროვნულ ბანკთან მინიმალური სარეზერვო დეპოზიტი არ არის აღიარებული ნაღდი ფულის ექვივალენტად, რამდენადაც მისი განაღდება შეზღუდულია.

ფინანსური ინსტრუმენტები

კლასიფიკაცია

მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ინსტრუმენტები წარმოადგენს ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს, რომლებიც:

- || შეძენილი ან გაწეული უახლოეს მომავალში გაყიდვის ან ხელახალი შესყიდვის მიზნით;
- || წარმოადგენს იდენტიფიცირებული ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ნაწილს, რომელიც იმართება ერთობლივად და არსებობს ბოლო პერიოდში მოკლევადიანი მოგების მიღების ფაქტობრივი მტკიცებულება;
- || წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები (დერივატივები) (გარდა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებისა, რომლებიც წარმოადგენს ჰეჯირების ინსტრუმენტებს);
- || თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ბანკის მიერ აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით მოგების ან ზარალის საფუძველზე.

ბანკი აღიარებს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებას მოგების ან ზარალის საფუძველზე, თუ:

- || აქტივები და ვალდებულებები იმართება და ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე;
- || აღიარების შედეგად სრულად აღმოიფხვრება ან არსებითად შემცირდება ბუღალტრული შეუსაბამობა, რომელიც წარმოიშობოდა სხვა შემთხვევაში;
- || აქტივი ან ვალდებულება მოიცავს მასში ჩაშენებულ დერივატივს, რაც მნიშვნელოვნად ცვლის ფულად ნაკადებს (რომლებიც სხვა შემთხვევაში მოთხოვილ იქნებოდა კონტრაქტის თანახმად).

ყველა წმინდა მოთხოვნა სავაჭრო დერივატივებზე ისევე, როგორც ოპციონების შესყიდვა, ასახულია აქტივებში. ყველა წმინდა სავაჭრო ვალდებულება (უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება) ისევე, როგორც ოპციონების გაყიდვა, ასახება ვალდებულებებში.

სესხები და მოთხოვნები არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, რომელთაც გააჩნიათ ფიქსირებული და განსაზღვრებადი დაფარვის გრაფიკი. მათი კოტირება არ ხდება ბაზარზე, გარდა ისეთი სესხებისა და მისაღებლებისა როგორებიცაა:

- ბანკი გეგმავს დაუყოვნებლივ ან უახლოეს მომავალში მათ რეალიზაციას;
- ბანკი, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, განსაზღვრავს მას სამართლიანი ღირებულებით, მოგების ან ზარალის გათვალისწინებით;
- ბანკი, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, აღიარებს გასაყიდად ხელმისაწვდომად;
- ბანკმა შესაძლოა ვერ ამოიღოს ყველა თავდაპირველი ინვესტიცია, თუ ეს არ არის გამოწვეული საკრედიტო პოტენციალის შემცირებით.

ფასიანი საინვესტიციო ქაღალდები წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს, ფიქსირებული ან განსაზღვრებადი დაფარვის გრაფიკით, ფიქსირებული ვადიანობით, რომლებიც, ბანკის პოზიტიური გეგმით ან შესაძლებლობით, შენარჩუნებულია ვადის დადგომამდე, გარდა შემდეგი ინვესტიციებისა:

- ბანკი, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მას განსაზღვრავს სამართლიანი ღირებულებით, მოგების ან ზარალის გათვალისწინებით;
- ბანკის განსაზღვრების თანახმად, ინვესტიცია წარმოადგენს გასაყიდად ხელმისაწვდომ ინვესტიციას;
- აკმაყოფილებს სესხებისა და მისაღებლების განსაზღვრებას.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივი წარმოადგენს ფინანსურ აქტივს, რომელიც გამოტანილია გასაყიდად ან მოგებისა და ზარალის გათვალისწინებით დადგენილი სამართლიანი ღირებულებით, არ არის კლასიფიცირებული როგორც სესხები და მისაღებლები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ან ფინანსური ინსტრუმენტები.

მმართველთა გუნდი აწარმოებს ფინანსური ინსტრუმენტების სათანადო კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარების დროს.

აღიარება

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარება საბალანსო უწყისში წარმოებს იმ მომენტიდან, როცა ბანკი გახდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობების მხარე. ფინანსური აქტივების სტანდარტული შემენა აღირიცხება საფასურის გადახდის დღეს.

შეფასება

ფინანსური აქტივი ან ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო თუ ფინანსური აქტივი ან ვალდებულება არ არის წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულებით მოგებისა და ზარალის გათვალისწინების საფუძველზე, სამართლიან ღირებულებას ემატება საოპერაციო ხარჯი, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების შემენას ან ემისიას.

თავდაპირველი შეფასების შემდეგ ფინანსური აქტივები, იმ დერივატების (წარმოებულების) ჩათვლით, რომლებიც წარმოადგენს აქტივებს, ფასდება მათი სამართლიანი ღირებულებით, საოპერაციო ხარჯების დაქვითვის გარეშე, რომლებიც შესაძლოა გაწეულ იქნას მათი გაყიდვის ან სხვაგვარად განკარგვის შემთხვევაში, გარდა შემდეგი ფინანსური აქტივებისა:

- სესხები და მისაღებლები, რომლებიც შეფასებულია ცვეთის დარიცხვით, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით;
- საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია ცვეთის დარიცხვით, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით;
- ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც არ ხასიათდება განსაზღვრული სამართლიანი ღირებულებით აქტიურ ბაზრებზე, რომელთა სამართლიანი ღირებულების საიმედოდ და ზუსტად განსაზღვრა შეუძლებელია და ამდენად, დგინდება ხარჯის საფუძველზე.

ყველა ფინანსური ვალდებულება აღირიცხება ცვეთის დარიცხვით, გარდა იმ ვალდებულებებისა, რომლებიც გამოხატულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგების ან ზარალის გათვალისწინებით, აგრეთვე, იმ ფინანსური ვალდებულებებისა, რომლებიც წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივის ტრანსფერის დროს არ არის აუცილებელი აღიარების ანუღირება. ამორტიზაციის ხარჯის დათვლა წარმოებს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დარიცხვის მეთოდის საშუალებით. ფასნამატი და ფასდათმობა, თავდაპირველი საოპერაციო ხარჯების ჩათვლით, ჩართულია შესაბამისი ინსტრუმენტის საბალანსო ღირებულებაში და ამორტიზირებულია ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საფუძველზე, როდესაც შეფასება წარმოებს საბაზრო დაკვირვებადი მონაცემების საფუძველზე და შეფასების შედეგად დადგინდება, რომ სამართლიანი ღირებულება მეტია ან ნაკლებია აქტივის ან ვალდებულების თავდაპირველი შეფასებით დადგენილ სამართლიან ღირებულებაზე, ამგვარი მეტობა (მოგება) ან ნაკლებობა (ზარალი) ექვემდებარება დაუყოვნებლივ აღიარებას შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში. იმ შემთხვევაში, თუკი თავდაპირველი მოგება ან ზარალი არ არის შეფასებული მთლიანად საბაზრო დაკვირვებადი მონაცემების საფუძველზე, მოგება ან ზარალის აღიარება წარმოებს მოგვიანებით, აქტივის ან ვალდებულების სარგებლიანობის პერიოდის განმავლობაში, სათანადო მეთოდის საფუძველზე, ან მაშინ, როდესაც შესაძლო გახდება ანალოგიურ ფასებზე დაკვირვების წარმოება, ან როდესაც მოხდება ამგვარი აქტივის ან ვალდებულების განკარგვა.

სამართლიანი ღირებულების შეფასების პრინციპები

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების შეფასება წარმოებს საბალანსო უწყისის მომზადების დღეს არსებული კვოტირებული საბაზრო ფასების მიხედვით, საოპერაციო ხარჯების დაქვითვის გარეშე. თუ კვოტირებული საბაზრო ფასის შესახებ ინფორმაცია არ არსებობს, ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ფასდება ფასწარმოქმნის მოდელების ან დისკონტირებული ნაღდი ფულადი ნაკადის ტექნიკის გამოყენებით.

იმ შემთხვევაში, თუ გამოიყენება დისკონტირებული ნაღდი ფულადი ნაკადის ტექნიკა, მომავალი პერიოდის ნაღდი ფულის ნაკადის შეფასება წარმოებს მმართველი რგოლის საუკეთესო შეფასების საფუძველზე, ხოლო დისკონტირების საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საბალანსო უწყისის დღისათვის მოქმედ საბაზრო განაკვეთს ანალოგიური პირობების მქონე ინსტრუმენტისათვის. ფასწარმოქმნის მოდელის გამოყენებისას ხარჯების გამოთვლა წარმოებს საბალანსო უწყისის დღისათვის მოქმედი საბაზრო მაჩვენებლების საფუძველზე.

საბირჟო ბრუნვაში წარმოებული ინსტრუმენტის (დერივატივის) სამართლიანი ღირებულება ფასდება იმ თანხის მიხედვით, რომელსაც ბანკი მიიღებს ან გადაიხდის ხელშეკრულების შეწყვეტის შედეგად, საბალანსო უწყისის დღეს არსებული საბაზრო პირობებისა და კონტრაგენტების გადახდისუნარიანობის გათვალისწინებით.

მოგება და ზარალი შედეგობრივი შეფასებით

მოგების ან ზარალის აღიარება, რომელიც გამოწვეულია ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების ცვლილების შედეგად, ხდება შემდეგნაირად:

- ფინანსური ინსტრუმენტის მოგება ან ზარალი, რომელიც კლასიფიცირებულია სამართლიანი ღირებულებით მოგების ან ზარალის საფუძველზე, აღიარებულ იქნება შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში;
- გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივის მოგების ან ზარალის აღიარება მოხდება პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში, აქციონერთა კაპიტალის ცვლილების

შესახებ უწყისის საშუალებით (გარდა გაუფასურების ზარალისა და საკურო მოგებისა და ზარალისა), აღიარების ანულირებამდე. ასეთ შემთხვევაში აკუმულირებული მოგება ან ზარალი, რომელიც წინა პერიოდში აღიარებული იყო საკუთარ კაპიტალში, ნაჩვენები იქნება შემოსავლის უწყისში. გასაყიდად ხელმისაწვდომ აქტივებზე დარიცხული პროცენტი აღიარებულ იქნება, როგორც შემოსავალი შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში და დაითვლება ეფექტური საპროცენტო მეთოდის საშუალებით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მოგება ან ზარალი, რომლებიც ასახულია ამორტიზირებული ღირებულებით, აღიარებულ იქნება შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში მაშინ, როდესაც წარმოებს ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების აღიარების ანულირება ან გაუფასურება, აგრეთვე, ამორტიზაციის პროცესის განმავლობაში.

აღიარების ანულირება

ფინანსური აქტივის აღიარების ანულირება ხდება მაშინ, როდესაც ამოიწურება სახელშეკრულებო უფლება ფულად ნაკადებზე ფინანსური აქტივებიდან ან როდესაც ბანკი გადასცემს ფინანსური აქტივის საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და პრივილეგიას. ამგვარი ტრანსფერის დროს წარმოქმნილი ნებისმიერი უფლება ან ვალდებულება აღიარებულ იქნება ცალკე, როგორც აქტივი ან ვალდებულება. ფინანსური ვალდებულების აღიარების ანულირებას ადგილი აქვს მისი შესრულების შემდეგ.

ბანკი აგრეთვე აწარმოებს გარკვეული აქტივების აღიარების ანულირებას, როდესაც იგი ჩამოწერს იმ ბალანსს, რომელიც უკავშირდება უიმედო აქტივებს.

შეთანხმებები გამოსყიდვისა და უკუგამოსყიდვის შესახებ

ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც იყიდება გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების („რეპო“) საფუძველზე, აღირიცხება, როგორც უზრუნველყოფილი დაფინანსების ტრანზაქციები; ამ შემთხვევაში ფასიანი ქაღალდები კვლავ აღიარებულია საბალანსო უწყისში, ხოლო კონტრაგენტის ვალდებულება აღიარებულია, როგორც მისაღებელი რეპო ტრანზაქციიდან. სხვაობა გაყიდვისა და გამოსყიდვის ფასს შორის წარმოადგენს საპროცენტო ხარჯს და აღიარებულია შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში „რეპო“ ხელშეკრულების პერიოდის განმავლობაში, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საშუალებით.

ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეძენილია ხელახალი გაყიდვის („უკურეპო“) ხელშეკრულების საფუძველზე, აღიარებულია, როგორც მისაღები თანხა „უკურეპო“ ტრანზაქციიდან; სხვაობა შეძენისა და ხელახალი გაყიდვის ფასს შორის წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავალს და აღიარებულია შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში „რეპო“ ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდის განმავლობაში, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საშუალებით.

თუ ხელახალი გაყიდვის ხელშეკრულების საფუძველზე შეძენილი აქტივები გაიყიდება მესამე მხარეზე, ფასიანი ქაღალდების დაბრუნების ვალდებულება აღიარებულია სავაჭრო ვალდებულების სახით და ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჩათვლა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, აგრეთვე, ბალანსში აღიარებული წმინდა თანხის ჩათვლა წარმოებს მაშინ, როდესაც კანონით მოითხოვება ბალანსში აღიარებული თანხების გადაფარვა ან არსებობს ვარაუდი, რომ დაფარვა განხორციელდება

ურთიერთგადაფარვის საფუძველზე, ან აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების დაფარვა განხორციელდება ერთდროულად.

ქონება, შენობები და მანქანა-დანადგარები (ძირითადი საშუალებები)

საკუთარი აქტივები

ქონების, შენობებისა და მანქანა-დანადგარების აღიარება ხდება თვითღირებულების საფუძველზე, მინუს დარიცხული ცვეთა და გაუფასურების ზარალი, გარდა შენობებისა, რომლებიც აღიარებულია გადაფასებული ღირებულებით.

როდესაც ქონება, შენობები და მანქანა-დანადგარები შედგება მსხვილი კომპონენტებისაგან, რომლებიც ხასიათდება ვარგისიანობის სხვადასხვა ვადით, მათი აღრიცხვა ხდება ქონების, შენობებისა და მანქანა-დანადგარების ცალკე ერთეულის სახით.

იჯარით გაცემული აქტივები

ოპერაციული იჯარა და იჯარით გაცემული აქტივები არ იქნება აღიარებული ბანკის საბალანსო უწყისში.

გადაფასება

ბანკის შენობები ექვემდებარება რეგულარულ გადაფასებას. გადაფასების სიხშირე დამოკიდებულია გადაფასებული შენობების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებაზე. მიწაზე ან შენობაზე გადაფასების ზრდა უშუალოდ აისახება კაპიტალში, მაგრამ თუ გადაფასების ზრდა მთლიანად გადაფარავს წინა გადაფასების შემცირებას, რომელიც ასახულია შემოსავლის უწყისში, მაშინ გადაფასების ზრდაც აისახება შემოსავლის უწყისში. გადაფასების შემცირება მიწაზე ან შენობებზე უშუალოდ აისახება შემოსავლის უწყისში, მაგრამ თუ იგი სრულად გადაფარავს წინა გადაფასების ზრდას, რომელიც აღიარებულია კაპიტალში, მაშინ გადაფასების შემცირებაც აისახება კაპიტალში.

გადაფასების რეზერვი გადატანილ იქნება გაუნაწილებელ მოგებაში, როდესაც აქტივი არის ამოღებული ან გასხვისებული.

ცვეთა

ცვეთის დარიცხვა წარმოებს კონსოლიდირებული შემოსავლის უწყისში, თანაბარზომიერი გამოთვლის მეთოდის საფუძველზე, ინდივიდუალური აქტივების მოსალოდნელი სარგებლიანობის ვადის განმავლობაში. ცვეთის ათვლა იწყება შეძენის დღეს, ხოლო საწარმოს შიგნით აწყობილი საშუალებების შემთხვევაში – აქტივის აწყობის მომენტიდან, როგორც კი იგი მზად იქნება ექსპლოატაციისათვის. მიწას ცვეთა არ ერიცხება. იჯარით გაცემული ობიექტების რემონტის ცვეთა ირიცხება უმოკლესი – აქტივის სარგებლიანობის ან იჯარის – პერიოდისათვის.

შენობები	50 წელი
კომპიუტერები და საკომუნიკაციო დანადგარები	5 წელი
მოწყობილობა და ინვენტარი	5 წელი
მანქანები	5 წელი
იჯარით გაცემული ობიექტების რემონტი	2-3 წელი
სხვა	10 წელი

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები, რომლებიც შეძენილია ბანკის მიერ, აისახება თვითღირებულებით, მინუს დარიცხული ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზია კაპიტალიზირდება შეძენისა და გამოყენებისთვის, ადაპტაციის ხარჯების საფუძველზე.

ცვეთის დარიცხვა წარმოებს შემოსავლის უწყისში თანაბარზომიერი გამოთვლის მეთოდის საფუძველზე, არამატერიალური აქტივების მოსალოდნელი სარგებლიანობის ვადის განმავლობაში. სარგებლიანობის ვადა არის 10 წელი.

გაუფასურება

ამორტიზირებული ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივი

ამორტიზირებული ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივები შედგება სესხებისაგან, სხვა მისაღებელი თანხებისა და არაქვოტირებული, გასაყიდად ხელმისაწვდომი სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან („სესხები და მისაღებლები“). გაუფასურების დონის რეგულარულად დადგენის მიზნით, ბანკი გადახედავს სესხებსა და მისაღებებს. სესხი ან მისაღები თანხა გაუფასურდება და გაუფასურების ზარალი წარმოიქმნება მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს ერთი ან რამდენიმე მიზეზის გამო გაუფასურების საიმედო მტკიცებულება. აღნიშნული მიზეზ(ებ)ი ვითარდება სესხების ან მისაღები თანხების თავდაპირველი აღიარების შედეგ და ზემოქმედებს სესხის შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე, რომელთა განსაზღვრაც საიმედოდაა შესაძლებელი.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, შესაძლოა იყოს მსესხებლის გაკოტრება (დეფოლტი), მის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა, საკრედიტო ხელშეკრულების ან პირობის დარღვევა, სესხის ან ავანსის რესტრუქტურისაცა ბანკის მიერ იმ პირობებით, რომლებსაც სხვა შემთხვევაში ბანკი არ განიხილავდა, მინიშნება მსესხებლის ან ემიტერის გაკოტრდებაზე, ფასიანი ქაღალდების აქტიური ბაზრის გაუჩინარება, უზრუნველყოფის საშუალების ღირებულების შემცირება ან სხვა ხელმისაწვდომი მონაცემები, რომლებიც უკავშირდება აქტივების ჯგუფს, მაგალითად: ჯგუფში მსესხებელთა გადახდისუნარიანობის უარყოფითი ცვლილება, ეკონომიკური მდგომარეობა, რომელიც შესაბამისად ზემოქმედებს ჯგუფის დეფოლტზე.

ბანკი უპირველესად აფასებს იმას, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ინდივიდუალურად სესხებისა და მისაღები თანხებისათვის, რომლებიც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანია და არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ინდივიდუალურად და კოლექტიურად სესხებისა და მისაღები თანხებისათვის, რომლებიც არ არის ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი. თუ ბანკი განსაზღვრავს, რომ არ არსებობს ინდივიდუალურად შეფასებული სესხების ან მისაღებლების (მიუხედავად იმისა, მნიშვნელოვანია თუ არა) გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ბანკი სესხს განათავსებს სესხებისა და მისაღებების იმ ჯგუფში, რომელიც ხასიათდება თანაბარი საკრედიტო რისკებით და კოლექტიურად შეაფასებს მათ გაუფასურების თვალსაზრისით. სესხები და მისაღებლები, რომლებიც ინდივიდუალურად ფასდება გაუფასურების კუთხით და რომელთათვისაც აღიარებულია გაუფასურების ზარალი, ან გრძელდება მისი აღიარება, არ დაექვემდებარება გაუფასურების კოლექტიურ შეფასებას.

თუ არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ სესხს ან მისაღებ თანხას დაერიცხა გაუფასურების ზარალი, ზარალის ოდენობა წარმოადგენს სესხის ან მისაღებლის საბალანსო ღირებულებისა და შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების სხვაობას, გარანტიებისა და უზრუნველყოფის აღდგენითი ღირებულების ჩათვლით, რომელიც დისკონტირებულია სესხისა და მისაღებლის თავდაპირველ, ფაქტობრივ საპროცენტო განაკვეთამდე. სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები და ისტორიული ზარალი, კორექტირებული შესაბამისი დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით, რომელიც ასახავს მიმდინარე ეკონომიკურ მდგომარეობას, წარმოადგენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძველს.

ზოგიერთ შემთხვევაში, ის მონაცემები, რომლებიც აუცილებელია სესხის ან მისაღებლების გაუფასურების ზარალის ოდენობის დასადგენად, შეზღუდულია ან აღარ შეესაბამება არსებულ გარემოებას. ასეთი სიტუაცია წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც მსესხებელი დგება ფინანსური პრობლემების წინაშე, ხოლო ისტორია ანალოგიური მსესხებლების შესახებ ძალზედ მჭირია. ასეთ შემთხვევაში, ბანკი იყენებს გამოცდილებას და მოსაზრებას გაუფასურების ზარალის ოდენობის დასადგენად.

სესხებსა და მისაღებლებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი აღიარებულია შემოსავლის უწყისში და კორექტირდება იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება აღდგენითი ღირებულების შემდგომი ზრდა გაუფასურების ზარალის აღიარების შემდეგ.

სესხებსა და მისაღებლებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი აღიარებულია შემოსავლის კონსოლიდირებულ უწყისში და კორექტირდება იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება აღდგენითი ღირებულების შემდგომი ზრდა გაუფასურების ზარალის აღიარების შემდეგ.

მაშინ, როდესაც შეუძლებელია სესხის ამოღება, ხდება მისი ჩამოწერა სესხის გაუფასურების რეზერვების მიმართ. ბანკი ჩამოწერს სესხის დარჩენილ ნაწილს (და საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებულ რეზერვებს), როდესაც ბანკის მენეჯმენტი მიიღებს გადაწყვეტილებას იმის შესახებ, რომ შეუძლებელია სესხის ამოღება და როდესაც დასრულდება ყველა ის ქმედება, რომელიც გამიზნული იყო სესხის ამოსაღებად.

თვითღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივი

თვითღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შეიცავს არაქვოტირებულ წილობრივ ინსტრუმენტებს, რომლებიც ჩართულია გასაყიდად ხელმისაწვდომ აქტივებში და არ არის აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით, იმდენად, რამდენადაც შეუძლებელია მათი სამართლიანი ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა. თუ არსებობს ასეთი ინვესტიციების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, გაუფასურების ზარალი უდრის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებისა და შეფასებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას, რომელიც დისკონტირებულია ანალოგიური ფინანსური აქტივის უკუგების მიმდინარე საბაზრო განაკვეთით.

ასეთი ინვესტიციების გაუფასურების ზარალი აღიარებულია შემოსავლის უწყისში და დაუშვებელია მისი კორექტირება.

არაფინანსური აქტივები

სხვა სახის არაფინანსური აქტივები, გარდა გადავადებული გადასახადებისა, ფასდება ანგარიშგების თითოეულ დღეს, გაუფასურების ნებისმიერი მინიშნების თვალსაზრისით. არაფინანსური აქტივის აღდგენითი ღირებულება წარმოადგენს უდიდეს ღირებულებას სამართლიანი ღირებულებისა და სარეალიზაციო ხარჯების სხვაობის თანხასა და აქტივის გამოყენებით მიღებულ ღირებულებას შორის. გამოყენებით მიღებული ღირებულების შეფასების მიზნით, წარმოებს შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირება მათ მიმდინარე ღირებულებამდე დაუბეგრავი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რაც ასახავს ფულის დროებითი ღირებულებისა და აქტივთან დაკავშირებული რისკის მიმდინარე საბაზრო შეფასებას.

იმ აქტივის აღდგენითი ღირებულება, რომელიც არ უზრუნველყოფს ნაღდი ფულის ნაკადს სხვა აქტივებისაგან დამოუკიდებლად, გამოითვლება იმ ჯგუფისათვის, რომელსაც მიუკუთვნება აქტივი და რომელიც უზრუნველყოფს ნაღდი ფულის გენერირებას. გაუფასურების ზარალი აღიარებულია მაშინ, როდესაც აქტივის საბალანსო ღირებულება და მისი ნაღდი ფულის გენერირების ჯგუფი აღემატება აღდგენით ღირებულებას.

ნებისმიერი გაუფასურების ზარალი, რომელიც უკავშირდება არაფინანსურ აქტივებს, აღიარებულია კონსოლიდირებულ შემოსავლის უწყისში და კორექტირდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც შეიცვლება შეფასება, რომელიც გამოიყენება აღდგენითი ღირებულების ოდენობის დასადგენად. გაუფასურების კორექტირებული ზარალი შეცვლილია იმის გათვალისწინებით, რომ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას (ცვეთის ან ამორტიზაციის გარეშე), რომლის აღიარებაც მოხდებოდა გაუფასურების ზარალის აღიარების გარეშე.

რეზერვები

რეზერვები აღიარებულია საბალანსო უწყისში, როდესაც ბანკს აქვს იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულში მომხდარი მოვლენის გამო და არსებობს იმის ალბათობა, რომ ვალდებულების შესასრულებლად აუცილებელი იქნება ეკონომიკური სარგებლის გადინება ბანკიდან. თუ ზემოქმედება მატერიალურია, რეზერვები განისაზღვრება მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით დაუბეგრავ განაკვეთამდე, რომელიც ასახავს ფულის დროებით ღირებულების და საჭიროებისამებრ, ვალდებულებისათვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო ანალიზს.

საკრედიტო ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის დროს ბანკი იღებს საკრედიტო ვალდებულებებს: გამოუყენებელ კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებები, აკრედიტივები და გარანტიები.

ფინანსური გარანტია წარმოადგენს კონტრაქტს, რომელიც ბანკს ავალდებულებს კონკრეტული თანხის გადახდას გარანტიის მფლობელის ზარალის ასანაზღაურებლად, თუ კონკრეტული დებიტორი დროულად ვერ გადაიხდის საჭირო თანხას სასესხო ინსტრუმენტის შესაბამისად.

ფინანსური საგარანტიო ვალდებულება თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, მასთან დაკავშირებული საოპერაციო ხარჯების გარეშე და შემდეგ ეტაპზე უტოლდება უფრო მაღალ მაჩვენებელს: ან თავდაპირველად აღიარებული თანხისა და აკუმულირებული ამორტიზაციის სხვაობას, ან გარანტიის ფარგლებში ფიქსირებული ზარალის რეზერვის თანხას. ზარალის რეზერვი ფინანსური გარანტიის ფარგლებში და სხვა საკრედიტო ვალდებულებები აღიარდება მაშინ, როდესაც ცხადი ხდება ზარალის ალბათობა და შესაძლოა ზარალის საიმედოდ განსაზღვრა.

ფინანსური გარანტიის ვალდებულებები და სხვა საკრედიტო ვალდებულებების რეზერვები მიეკუთვნება სხვა ვალდებულებებს.

სააქციო კაპიტალი

დამატებითი კაპიტალი (სააქციო პრემია)

დამატებითი კაპიტალი (სააქციო პრემია) წარმოადგენს სხვაობას აქციის ნომინალურ ღირებულებასა და მასში გადახდილ თანხას შორის.

დივიდენდები

ბანკის პოტენციალი, განაცხადოს და გადაიხადოს დივიდენდი, რეგულირდება საქართველოს კანონდებლობის წესებითა და ნორმებით.

ჩვეულებრივი აქციის დივიდენდი აისახება მოგების გადანაწილების პუნქტში მათი განცხადების პერიოდისათვის.

დაბეგრა

საშემოსავლო გადასახადში შედის მიმდინარე და გადავადებული გადასახადი.

საშემოსავლო გადასახადის აღიარება წარმოებს შემოსავლის უწყისში, თუ იგი არ უკავშირდება საკუთარ კაპიტალთან დაკავშირებულ ერთეულებს – ასეთ შემთხვევაში, საშემოსავლო გადასახადის აღიარება ხდება საკუთარ კაპიტალში.

მიმდინარე საგადასახადო ხარჯი არის მოსალოდნელი გადასახადი დასაბეგრ ქონებაზე წლის განმავლობაში, იმ საგადასახადო განაკვეთების გამოყენებით, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საბალანსო უწყისის მომზადების დღეს, აგრეთვე, წინა წლებში გადახდილი ნებისმიერი გადასახადის კორექცია.

გადავადებული გადასახადის დათვლა წარმოებს საბალანსო უწყისის ვალდებულების მეთოდის გამოყენებით, იმ დროებითი სხვაობების უზრუნველყოფით, რომლებიც არსებობს საფინანსო ანგარიშგების მიზნებისათვის გამოყენებული აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და საგადასახადო მიზნებისათვის გამოყენებულ თანხებს შორის. იმ აქტივებისა და ვალდებულებების დროებითი ცვლილებები თავდაპირველი პერიოდისათვის, რომლებიც არ ზემოქმედებს არც სააღრიცხვო და არც დასაბეგრ მოგებაზე, არ იქნება გათვალისწინებული. მოცემული გადავადებული გადასახადის თანხა დამოკიდებულია აქტივებისა და ვალდებულებების რეალიზაციის ან დაფარვის მოსალოდნელ წესზე, იმ საგადასახადო განაკვეთების გამოყენებით, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საბალანსო უწყისის მომზადების დღეს.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს მომავალში დასაბეგრი შემოსავლების მიღების ალბათობა, რომლის მიმართაც შესაძლო იქნება დროებითი სხვაობების, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალისა და კრედიტის უტილიზირება. გადავადებული საგადასახადო აქტივები მცირდება, თუ აღარ არის მოსალოდნელი, შესაბამისი საგადასახადო შეღავათის რეალიზება.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარებულ იქნება შემოსავლის უწყისში, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სესხის გაცემის საკომისიო, სესხის მომსახურების საკომისიო და სხვა საკომისიოები წარმოადგენს სესხის ზოგადი შემოსავლიანობის განუყოფელ ნაწილს. ისინი, დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებთან ერთად, გადავადდება და ამორტიზდება საპროცენტო შემოსავლის მიმართ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი სარგებლიანობის ვადის განმავლობაში, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საშუალებით.

სხვა შემოსულობანი, საკომისიოები, შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება მაშინ, როდესაც დასრულდება შესაბამისი მომსახურება.

ახალი სტანდარტები და ახსნა-განმარტებები, რომლებიც ჯერ არ არის დანერგილი

მთელი რიგი სტანდარტები, აგრეთვე, ცვლილებები სტანდარტებსა და ახსნა-განმარტებებში ჯერ კიდევ არ მოქმედებს 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ამდენად, აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგება მათი გამოყენების გარეშე მომზადდა. მათგან ბანკის საქმიანობაზე პოტენციურად ზეგავლენას მოახდენდა ჩამონათვალში მოცემული სტანდარტები. ბანკი დანერგავს აღნიშნულ სტანდარტებს მათი ძალაში შესვლისთანავე. ბანკს ჯერ კიდევ არ გაუანალიზებია აღნიშნული ახალი სტანდარტების სავარაუდო ზეგავლენა საბანკო ფინანსურ ოპერაციებზე.

- **სბს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა** (განახლებული), რომელიც მოქმედებს წლიური ანგარიშგებისთვის 2009 წლის 1 იანვრიდან ან შემდეგი პერიოდისათვის; სტანდარტი არეგულირებს საწარმოს მიერ საკუთარ კაპიტალში დაფიქსირებული ცვლილებების წარმოდგენას, რომელიც არ არის განპირობებული მეწარმეთა გარიგებებით, აგრეთვე, საკუთარ კაპიტალში გატარებული ცვლილებების წარმოდგენას ფინანსურ უწყისებში; გარდა ამისა, სტანდარტი განსაზღვრავს სხვა კონკრეტულ მოთხოვნებს ფინანსურ ანგარიშგებში ინფორმაციის წარდგენასთან დაკავშირებით.
- **სბს 39-ის დამატებები ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება** – *ჰეჯირებისათვის განკუთვნილი ერთეულები*, რომელიც გათვალისწინებული იქნება 2009 წლის 1 ივლისიდან ან შემდეგ პერიოდში. სტანდარტი უზრუნველყოფს გამოყენების დამატებით ინსტრუქციას, რომლის თანახმადაც, განისაზღვრება ფულადი ნაკადების ან ჰეჯირებული ერთეულების სამართლიანი ღირებულების ცვლილება კონკრეტული ფასის ან ცვლადი მაჩვენებლის ზემოთ ან ქვემოთ.
- **სბს 18-ის (შემოსავლები) დამატებები**, რომელიც მოქმედებს წლიური ანგარიშგებისათვის 2009 წლის 1 იანვრიდან ან შემდეგ; იგი უზრუნველყოფს ინსტრუქციას საოპერაციო ხარჯებთან დაკავშირებით, რომელიც უკავშირდება ფინანსური აქტივის წარმოშობას და შეესაბამება სბს 39-ით ფორმულირებული საოპერაციო ხარჯების დეფინიციას.

4. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
საპროცენტო შემოსავალი		
კლიენტებზე გაცემული სესხები	11,966	10,004
დაბანდებები ბანკებსა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებში	239	347
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	72	38
	12,277	10,389
საპროცენტო ხარჯები		
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	3,339	3,659
დეპოზიტები და ნაშთები ბანკებსა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებიდან	2,075	228
	5,414	3,887

5. საკომისიო შემოსავალი

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
საკომისიოები პლასტიკურ ბარათებზე	1,369	915
გარანტიისა და აკრედიტივის საკომისიო	698	626
ანგარიშსწორების საკომისიო	365	557
ანგარიშის მომსახურება და სალაროს ოპერაციები	496	512
სხვა	936	500
	3,864	3,110

6. საკომისიო ხარჯი

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
პლასტიკური ბარათის სისტემის საკომისიო	873	405
ანგარიშსწორების საკომისიო	192	147
სხვა	140	158
	1,205	710

7. წმინდა შემოსავალი კონვერტაციიდან

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
მოგება სპოტ ტრანზაქციებზე	1,708	1,667
ფინანსური აქტივებისა და პასივების გადაფასებით გამოწვეული ზარალი	111	(35)
	1,819	1,632

8. სხვა შემოსავალი / (ზარჯი)

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
მიღებული ჯარიმა/საურავები	430	356
გადახდილი ჯარიმა/საურავები	(82)	(12)
ვალის გადაუხდელობის გამო ამოღებული აქტივების გაყიდვით მიღებული მოგება/ (ზარალი)	(101)	275

9. გაუფასურება (ზარალი) / ამოღებული სესხები

	2008 GEL'000	2007 GEL'000
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(4,125)	65
სხვა აქტივები	(533)	62
	(4,658)	127

10. ადმინისტრაციული ხარჯები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
თანამშრომლის ხელფასი	3,585	2,166
სახელფასო გადასახადი	1,195	817
ცვეთა და ამორტიზაცია	1,016	786
რეკლამა და მარკეტინგი	761	499
იჯარა	630	491
უსაფრთხოება	539	415
პროფესიული მომსახურება	331	199
საოფისე მასალები	186	110
შეკეთება და მომსახურება	158	207
კომუნიკაციები და საინფორმაციო მომსახურება	148	303
გადასახადები, საშემოსავლოს გარდა	112	63

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
მგზავრობა და ტრენინგი	70	81
სხვა	438	491
	9,169	6,628

11. საშემოსავლო გადასახადის სარგებელი / (ხარჯი)

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
მიმდინარე სარგებელი / (ხარჯები) გადასახადებზე		
მიმდინარე წელი	-	(764)
წინა წლებში გაწეული	100	(34)
	100	(798)
გადავადებული საგადასახადო სარგებელი / (ხარჯი)		
მიმდინარე სხვაობის წარმოშობა და კორექტირება	311	(170)
საგადასახადო ტარიფების ცვლილება	-	85
	311	(85)
სულ საშემოსავლო გადასახადების სარგებელი / (ხარჯი) შემოსავლის უწყისში	411	(883)

ბანკში მოქმედი მოგების გადასახადის ტარიფი ამჟამად შეადგენს 15% (2007: 15%).

ფაქტობრივი საგადასახადო განაკვეთის რეკონსილაცია (შესაბამისობაში მოყვანა)

	2008 ლარი'000	%	2007 ლარი'000	%
შემოსავალი დაბეგრამდე	(2,365)		4,647	
საშემოსავლო გადასახადი მოქმედი საგადასახადო ტარიფებით	(355)	15%	929	20%
საგადასახადო ტარიფების ცვლილება	-	-	(85)	(2%)
წინა წლებში გაწეული	(100)	4%	34	1%
გამოუქვითავი ხარჯები	44	(2%)	5	0%
	(401)	17%	883	19%

12. მისაღებლები საქართველოს ეროვნული ბანკიდან:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ნოსტრო ანგარიშები	3,216	12,719
მინიმალური სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტი	1,295	4,541
	4,511	17,260

მინიმალური სარეზერვო დეპოზიტის განაღდება შეზღუდულია.

მინიმალური სარეზერვო დეპოზიტი წარმოადგენს სავალდებულო დეპოზიტს უცხოურ ვალუტაში, რომელსაც ერიცხება პროცენტი და გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის დებულებების მიხედვით. აღნიშნული დეპოზიტის განაღდება შეზღუდულია. ნოსტრო ანგარიშები გვიჩვენებს ბალანსს ეროვნულ ბანკთან, რომლებიც უკავშირდება ანგარიშსწორების ოპერაციებს და მისი განაღდება შესაძლებელია წლის ბოლოს. ლარში განთავსებული დეპოზიტის განაღდება არ არის შეზღუდული, თუმცა, ბანკს ერიცხება ჯარიმა, თუ საშუალო სავალდებულო ბალანსი არ შენარჩუნდება 14 დღის განმავლობაში.

13. დაბანდებანი ბანკებსა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებში

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
<i>არც გაუფასურებული, არც ვადაგადაცილებული</i>		
ნოსტრო ანგარიშები		
OECD ბანკები	9,749	1,318
სხვა უცხოური ბანკები	170	146
10 უმსხვილესი ქართული ბანკი	30	1,748
ნოსტრო ანგარიშები სულ	9,949	3,212
დეპოზიტები და სხვა ავანსები ბანკებში		
OECD ბანკები	293	611
სხვა უცხოური ბანკები	-	-
10 უმსხვილესი ქართული ბანკი	3,000	2,095
დეპოზიტები და სხვა ავანსები ბანკებში, სულ	3,293	2,706
	13,242	5,918

უზრუნველყოფა

2008 წლისა და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებში განთავსებული დაბანდებანი არ არის უზრუნველყოფილი.

კაპიტალდაბანდებათა კონცენტრაცია ბანკებსა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებში

2008 წლისა და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალდაბანდებათა, შესაბამისად 2 და 3 ბანკში 10%-ით გადააჭარბა სხვა ბანკებსა და საფინანსო ინსტიტუტებში კაპიტალდაბანდებას. აღნიშნული ბალანსების დაუბეგრავი ღირებულება 2007 და 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად შეადგენდა 11,321 ათას ლარსა და 4,997 ათას ლარს.

14. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
კორპორატიული სესხები	31,992	34,674
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები	11,713	12,475
საკრედიტო ბარათები	9,915	5,999
ავტო-კრედიტები	1,285	855
სხვა სამომხმარებლო სესხები	13,907	10,252
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები სულ	36,820	29,581
კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხები	68,812	64,255
სესხების დანაკარგების რეზერვი	(5,281)	(1,779)
მომხმარებლებზე გაცემული წმინდა სესხები	63,531	62,476

სესხების დანაკარგების რეზერვის ცვლილება 2008 წ. 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
წლის დასაწყისში არსებული ნაშთი	1,779	2,133
წმინდა გადასახადი/(ამოღება) აღნიშნულ წელს (შენიშვნა 9)	4,125	(65)
ჩამოწერილი თანხები - წმინდა	(623)	(289)
ნაშთი წლის ბოლოს	5,281	1,779

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დარეზერვებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტი შეადგენდა 205 ათას ლარს.

კორპორაციული საკრედიტო პორტფელის ხარისხი

ცხრილი ასახავს კორპორაციული საკრედიტო პორტფელის ხარისხს 2008 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით:

	სულ სესხები ათასი ლარი	სულ სესხები ათასი ლარი	ნეტო სესხები ათასი ლარი	რეზერვი სესხების მოლიანი ოდენობის მიმართ %
სესხები, რომლებზეც არ დადგენილა დარეზერვება:				
- არა ვადაგადაცილებული	23,727	(949)	22,778	4.0%
- დაკვირვების სიაში განთავსებული	1,139	(46)	1,093	4.0%
დარეზერვებული სესხები:				
- 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული	3,503	(504)	2,999	14.4%
- 90 დღეზე მეტად და 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	3,623	(1,503)	2,120	41.5%
სულ კორპორაციული სესხები	31,992	(3,002)	28,990	9.4%

ცხრილი ასახავს კორპორაციული საკრედიტო პორტფელის ხარისხს 2007 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით:

	სულ სესხები ათასი ლარი	დანაკარგი ათასი ლარი	ნეტო სესხები ათასი ლარი	რეზერვი სესხების მოლიანი ოდენობის მიმართ %
სესხები, რომლებზეც არ იქნა დადგენილი დანაკარგები:				
- არა ვადაგადაცილებული	34,426	(632)	33,794	1.8%
დარეზერვებული ვალები:				
- 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული	58			
- 90 დღეზე მეტად, მაგრამ 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული		(1)	57	1.7%
- 1 წელზე მეტად ვადაგადაცილებული	190	(4)	186	2.1%
სულ კორპორაციული სესხები	34,674	(637)	34,037	1.8%

ბანკმა შეაფასა დანაკარგების რეზერვი კორპორაციულ სესხებზე მომავალი ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე. რეზერვის ოდენობა წარმოადგენს სესხის საბალანსო ღირებულებისა და შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების სხვაობას, გარანტიებისა და უზრუნველყოფის აღდგენითი ღირებულების ჩათვლით, რომელიც დისკონტირებულია სესხისა და მისაღებლის თავდაპირველ, ფაქტობრივ საპროცენტო განაკვეთამდე.

ის კორპორაციული სესხები, რომელთათვისაც არ არსებობს დანაკარგების ალბათობა 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიერ შეტანილია კრედიტების იმ ჯგუფში, რომლებიც ხასიათდება ანალოგიური საკრედიტო რისკით და კოლექტიურად მომხდარია მათი დარეზერვება 2%-დ (2007: 2%). ამ სესხებზე დანაკარგების რეზერვი შექმნილია ბანკისა და საქართველოში მოქმედი სხვა ბანკების მოსალოდნელი ზარალის განაკვეთზე დაყრდნობით.

შეფასების ცვლილება ზემოქმედებს სესხების დანაკარგების რეზერვზე, მაგალითად, თუ შეფასებული ფულადი ნაკადების წმინდა მიმდინარე ღირებულება განსხვავდება ერთი პროცენტით, სესხის დანაკარგების რეზერვი კორპორაციული სესხებისათვის 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნება 300 ათასი ლარით ნაკლები / მეტი.

2008 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკის მიერ მიღწეულ იქნა ხელახალი შეთანხმება რამდენიმე კომერციული სესხის შესახებ, რომლებიც, სხვა შემთხვევაში, იქნებოდა აღიარებული, როგორც დავალიანება, ან გაუფასურებული სესხი. რესტრუქტურისაციის მიზანი მომხმარებელთან ურთიერთობის შენარჩუნება და სესხის ამოღების შესაძლებლობების მაქსიმალური უზრუნველყოფაა.

დანაკარგების რეზერვის ცვლილების ანალიზი

ცხრილში მოცემულია კორპორაციული სესხების დანაკარგების რეზერვის მოძრაობის ანალიზი 2008 და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
სესხების დანაკარგების რეზერვი 1 იანვრისთვის	637	739
წლის განმავლობაში ამოღებული /(ჩამოწერილი) სესხები	14	(145)
სესხების გაუფასურებით მიღებული დანაკარგები წლის განმავლობაში	2,351	43
სესხების დანაკარგების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის	3,002	637

უზრუნველყოფის ანალიზი

ცხრილში მოცემულია კორპორაციული საკრედიტო პორტფელის, წმინდა დარეზერვების ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპის მიხედვით, 2007 და 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2008	საკრედიტო პორტფელის %	2007	საკრედიტო პორტფელის %
უმრავი ქონება	24,113	83%	24,402	72%
მესამე მხარის გარანტიები	3,049	11%	5,056	15%
ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებები	289	1%	2,534	7%
მარაგები	280	1%	877	3%
ნაღდი ფული	55	0%	44	0%
უზრუნველყოფის გარეშე	590	2%	1,124	3%
სხვა	614	2%	-	-
სულ	28,990	100%	34,037	100%

ცხრილში მოცემული თანხა წარმოადგენს სესხის საბალანსო ღირებულებას და არა უზრუნველყოფის სამართლიან ღირებულებას.

2008 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ბანკმა მოიპოვა 1,776 ათასი ლარის (შენიშვნა 18) ღირებულების აქტივი, აიღო რა კონტროლი გირაოზე, რომლითაც უზრუნველყოფილი იყო კორპორაციული სესხები (2007 წლის 31 დეკემბერი: 30 ათასი ლარი).

დარეზერვებული ან ვადაგადაცილებული სესხები 5,798 ათასი ლარის მთლიანი ღირებულებით უზრუნველყოფილია გირაოთი, რომლის სამართლიანი ღირებულებაა 7,723 ათასი ლარი. სხვა დანარჩენი დარეზერვებული სესხები, რომელთა ღირებულებაა 23 ათასი ლარი, არ არის უზრუნველყოფილი ან პრაქტიკულად შეუძლებელია უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების ხარისხი

ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია ფიზიკური პირების საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შესახებ 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სულ სესხები ლარი'000	რეზერვი ლარი'000	სესხის წმინდა ოდენობა ლარი'000	რეზერვი მოლიან პორტფელთან მიმართებაში %
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	8,694	(348)	8,346	4.0%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	1,510	(60)	1,450	4.0%
- 90 დღეზე მეტად, 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებილი	1,509	(572)	937	37.9%
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები	11,713	(980)	10,733	8.4%
საკრედიტო ბარათები				
- არავადაგადაცილებული	9,229	(369)	8,860	4.0%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	627	(126)	501	20.1%
- 90 დღეზე მეტად, 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	59	(20)	39	33.9%
სულ საკრედიტო ბარათები	9,915	(515)	9,400	5.2%
ავტოსესხები				
- არავადაგადაცილებული	1,210	(48)	1,162	4.0%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	71	(3)	68	4.2%
- 90 დღეზე მეტად, 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებილი	4	(1)	3	25%
სულ ავტოსესხები	1,285	(52)	1,233	4.0%
სხვა სამომხმარებლო სესხები				
- არავადაგადაცილებული	11,889	(476)	11,413	4.0%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	1,544	(79)	1,465	5.1%
- 90 დღეზე მეტად მაგრამ 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	450	(169)	281	37.6%
- 1 წელზე მეტად ვადაგადაცილებული	24	(8)	16	33.3 %
სხვა სამომხმარებლო სესხები სულ	13,907	(732)	13,175	5.3%
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები სულ	36,820	(2,279)	34,541	6.2%

ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია ფიზიკური პირების საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შესახებ 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სულ სესხები ათასი ლარი	დანაკარგი ათასი ლარი	წმინდა სესხები ათასი ლარი	დანაკარგი სესხების მთლიანი თანხიდან %
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები				
- ვადაგადაუცილებელი	10,693	187	10,506	1.7%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	166	3	163	1.7%
- 90 დღეზე მეტად, 1 წელზე ნაკლებად ვადაგადაცილებილი	428	7	421	1.7%
- 1 წელზე მეტად ვადაგადაცილებული	1,188	20	1,168	1.7%
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები სულ	12,475	217	12,258	1.7%
ვადაგადაუცილებელი საკრედიტო ბარათები აქტოსესხები				
- ვადაგადაუცილებელი	804	25	779	3.1%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	36	7	29	20%
- 90 დღეზე მეტად მაგრამ 1 წ-ზე ნაკლებად ვადაგადაცილებილი	13	4	9	30%
- 1 წ-ზე მეტად ვადაგადაცილებული	2	2	-	100%
აქტოსესხები სულ	855	38	817	4.4%
სხვა სამომხმარებლო სესხები				
- ვადაგადაუცილებელი	9,622	423	9,199	4.4%
- 90 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	292	58	234	20%
- 90 დღეზე მეტად მაგრამ 1 წ-ზე ნაკლებად ვადაგადაცილებული	310	186	124	60%
- 1 წ-ზე მეტად ვადაგადაცილებული	28	28	-	100%
სხვა სამომხმარებლო სესხები სულ	10,252	695	9,557	6.8%
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები სულ	29,581	1,142	28,439	3.9%

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხებზე დანაკარგების ზარალი დგინდება ეკონომიკური გარემოს, ისტორიული და საბაზრო გამოცდილების საფუძველზე და უტოლდება:

- უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები – 8.4%
- საკრედიტო ბარათები – 5.2%
- ავტოსესხები – 4.0%
- სხვა სამომხმარებლო სესხები – 5.3%

შეფასების ცვლილება ზემოქმედებს სესხების დანაკარგების რეზერვზე. მაგალითად, თუ შეფასებული ფულადი ნაკადების წმინდა მიმდინარე ღირებულება მეტია/ნაკლებია ერთი პროცენტით, ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხის დანაკარგების რეზერვი 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იქნება 353 ათასი ლარი ნაკლები / მეტი.

უზრუნველყოფის ანალიზი

ბანკის შეფასებით, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი ვადაგადაცილებული ან დარეზერვებული სესხების უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება უტოლდება სესხის დარჩენილი ნაწილის 95%-ს მაინც. მმართველი რგოლი დარწმუნებულია, რომ პრაქტიკულად შეუძლებელია ფიზიკურ პირებზე გაცემული სხვა სესხების უზრუნველყოფის შეფასება.

იპოთეკური სესხები უზრუნველყოფილია შესაბამისი უძრავი ქონებით. ავტოსესხები უზრუნველყოფილია შესაბამისი ავტომანქანით. საკრედიტო ბარათები და სამომხმარებლო სესხები გაცემულია უზრუნველყოფის გარეშე.

დარეზერვებული ან ვადაგადაცილებული სესხები 3,095 ათასი ლარის ოდენობით უზრუნველყოფილია გირაოთი, რომლის სამართლიანი ღირებულებაც 6,042 ათასი ლარი. რაც შეეხება სხვა დარეზერვებულ სესხებს 2,703 ათასი ლარის ოდენობით, ასეთი სესხები ან არ არის უზრუნველყოფილი, ან პრაქტიკულად შეუძლებელია უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

დანაკარგების რეზერვის ცვლილების ანალიზი

სესხების დანაკარგების რეზერვის ცვლილების ანალიზი საცალო სესხების კლასების მიხედვით 2008 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის შემდეგია:

ლარი'000	უძრავი ქონებით უზრუნველ- ყოფილი სესხები	ავტო სესხები	საკრედიტო ბარათები	სხვა სესხები	სულ
სესხის დანაკარგების რეზერვი 1 იანვრისთვის	217	38	192	695	1,142
წლის განმავლობაში ამოღებული / (ჩამოწერილი) სესხები	183	(4)	31	(847)	(637)
სესხის გაუფასურების ზარალი/ (ამოღება) წლის განმავლობაში	580	18	292	884	1,774
სესხის დანაკარგის რეზერვი 31 დეკემბრისთვის	980	52	515	732	2,279

სესხების დანაკარგების რეზერვის მოძრაობის ანალიზი საცალო სესხების კლასების მიხედვით 2007 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის შემდეგია:

	უძრავი ქონებით უზრუნველ- ყოფილი სესხები	ავტო სესხები	საკრედიტო ბარათები	სხვა სესხები	სულ
სესხის დანაკარგების რეზერვი 1 იანვრისთვის	171	4	132	1,087	1,394
წლის განმავლობაში ჩამოწერილი უიმედო სესხები	4	-	(147)	(1)	(144)
სესხის გაუფასურების ზარალი/ (ამოღება) წლის განმავლობაში	42	34	207	(391)	(108)
სესხის დანაკარგის რეზერვი 31 დეკემბრისთვის	217	38	192	695	1,142

საკრედიტო პორტფელის სამრეწველო ანალიზი

სამომხმარებლო სესხები გაცემულია საქართველოში მცხოვრებ კლიენტებზე, ვინც მუშაობს შემდეგ ეკონომიკურ სექტორებში (გაუფასურების დარიცხვის გარეშე):

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ვაჭრობა და მომსახურება	12,620	17,054
მშენებლობა	8,760	9,504
მოპოვება/ მეტალურგია და წარმოება	4,285	3,495
სოფლის მეურნეობა	1,500	-
ტრანსპორტი და კომუნიკაციები	633	2,260
ენერჯეტიკა	297	-
სხვა	895	1,724
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	34,541	28,439
	63,531	62,476

მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკები

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს არ ჰყავს მსესხებელი ან მსესხებელთა ჯგუფი, რომელთა სესხის ბალანსი 10%-ით აღემატება მოხმარებლებზე გაცემული სესხების ოდენობას.

სესხების ვადიანობა

ბანკის საკრედიტო პორტფელის ვადიანობა მითითებულია 34 შენიშვნაში, რომელიც უჩვენებს დარჩენილ პერიოდს ანგარიშგების თარიღიდან სახელშეკრულებო ვადის დასრულებამდე იმ სესხებისათვის, რომლებიც ერთად წარმოადგენს საკრედიტო პორტფელს. ბანკის მიერ გაცემულია მოკლევადიანი სესხები და ამდენად, დიდია მათი ვადის გაზრდის ალბათობა. შესაბამისად, საკრედიტო პორტფელის ვადა გაცილებით უფრო ხანგრძლივი იქნება, ვიდრე ეს მითითებულია სახელშეკრულებო პირობებით.

15. გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები

	2008 GEL'000	2007 GEL'000
წილობრივი ინსტრუმენტები, არაქვეპოტირებული		
კორპორაციული აქციები	54	-
	54	-

ინვესტიცია განსაზღვრული სამართლიანი ღირებულების გარეშე

თვითღირებულებით ასახული, გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები შედგება არაქვოტირებული წარმოებული ფასიანი ქაღალდებისგან საფინანსო მომსახურების სექტორში. ასეთი ინვესტიციებისათვის არ არსებობს შესაბამისი ბაზარი და უკანასკნელ პერიოდში არ განხორციელებულა რაიმე სახის ტრანზაქცია, რომლის საშუალებითაც მოხდებოდა ინვესტიციის მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. გარდა ამისა, დისკონტირებული ფულადი ნაკადის ტექნიკის გამოყენებით, დგინდება სამართლიანი ღირებულებების ფართო სპექტრი სექტორში სამომავლო ფულადი ნაკადების განუსაზღვრელობის გამო.

16. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2008 GEL'000	2007 GEL'000
<i>ბანკის საკუთრებაში</i>		
სესხები და სხვა ფიქსირებული შემოსავლის მქონე ინსტრუმენტები		
ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატი	20	-
კორპორაციული ობლიგაციები	102	-
	122	-
 <i>დაგირავებული გაყიდვისა და ხელახალი შეტენის ხელშეკრულებით</i>		
სესხები და სხვა ფიქსირებული შემოსავლის მქონე ინსტრუმენტები		
ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატი	2,954	-
	2,954	-

17. ქონება, შენობები და მანქანა-დანადგარები

ათასი ლარი	ძირითადი საშუალებები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	ავეჯი და მოწყობილობა	ავტომანქან ები	იჯარით გაცემული საშუალებების რემონტი	სხვა	სულ
ღირებულება/გადაფასებუ ლი თანხა							
2007 წ. 1 იანვარს	6,325	1,939	372	89	-	62	8,787
ზრდა	66	1,301	158	28	414	23	1,990
განკარგვა	-	(249)	(34)	(18)	-	-	(301)
2007 წ. 31 დეკემბერს	6,391	2,991	496	99	414	85	10,476
2008 წ. 1 იანვარს	6,391	2,991	496	99	414	85	10,476
ზრდა	4,950	354	165	23	-	20	5,512
განკარგვა	(854)	(59)	(82)	-	-	-	(995)
გადაცემა	-	-	294	-	(294)	-	-
2008 წ. 31 დეკემბერს	10,487	3,286	873	122	120	105	14,993
ცვეთა							
2007 წ. 1 იანვარს	217	500	159	28	-	12	916
ცვეთის გამოქვითვა	132	499	61	18	41	8	759
განკარგვა	-	(134)	(34)	(17)	-	-	(185)
2007 წ. 31 დეკემბერს	349	865	186	29	41	20	1,490
2008 წ. 1 იანვარს	349	865	186	29	41	20	1,490
ცვეთის გამოქვითვა	131	622	166	24	40	10	993
განკარგვა	(179)	(63)	(81)	-	-	-	(323)
გადაცემა	-	-	36	-	(36)	-	-
2008 წ. 31 დეკემბერს	301	1,424	307	53	45	30	2,160
მიმდინარე ღირებულება							
2007 წ. 1 იანვარს	6,108	1,439	213	61	-	50	7,871
2007 წ. 31 დეკემბერი	6,042	2,126	310	70	373	65	8,986
2008 წ. 31 დეკემბერს	10,186	1,862	566	69	75	75	12,833

2006 წლის ივლისში ძირითადი საშუალებები გადააფასა მმართველმა რგოლმა, გიორგი ლეჟავას მიერ ჩატარებული დამოკიდებელი შეფასების საფუძველზე. გადაფასებული ერთეულების სამართლიანი ღირებულება დადგინდა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით (შემოსავლის მიხედვით), აგრეთვე, გაყიდვების შედარების მეთოდით (შედარების მიხედვით). საბოლოო ღირებულების დასადგენად, მეთოდი შეირჩევა ინფორმაციის საიმედოობისა და სისრულის და ანალოგიურ შენობებზე საბაზრო ხელმისაწვდომის ინფორმაციის საფუძველზე.

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შენობების საბალანსო ღირებულება შეადგენდა 7,587 ათას ლარს (2007 წ: 7,718 ათასი) გადაფასების გარეშე.

18. სხვა აქტივები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ვალის გადაუხდელობის შედეგად გაყიდული აქტივები	1,776	30
წინასწარი გადახდები ქონებისა და ტექნიკისთვის	1,748	860
ანგარიშსწორების საპროცესინგო სისტემიდან მისაღები თანხები	832	237
მისაღები ანგარიშები	500	-
საშემოსავლო გადასახადის წინასწარ გადახდა	418	-
სხვა მისაღებლები	106	7
დანაკარგების რეზერვი ვალის გადაუხდელობის შედეგად გაყიდული აქტივები	(533)	-
	4,847	1,134

სხვა აქტივების დანაკარგების რეზერვის ცვლილების ანალიზი

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ნაშთი 1 იანვრისთვის	-	62
დანაკარგი/ (ამოღებული) სესხის ნეტო თანხა (მე-9 შენიშვნა)	533	(62)
ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	533	-

19. დეპოზიტები და ნაშთები ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებიდან

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
სესხები ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან	10,458	4,855
ადგილობრივი ბანკების ვადიანი დეპოზიტები	5,028	5,608
ფინანსთა სამინისტროდან მიღებული სესხი	3,154	758
ეროვნული ბანკიდან მიღებული სესხი	2,100	3,000
ვოსტრო ანგარიშები	1,813	30
	22,553	14,251

ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებიდან მიღებული დეპოზიტებისა და ნაშთების კონცენტრაცია

2008 და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 3 ბანკისა და 4 საფინანსო ინსტიტუტის ნაშთმა 10%-ით გადააჭარბა ბანკებისა და სხვა საფინანსო დაწესებულებიდან მიღებული დეპოზიტებისა და ნაშთების მთლიან ოდენობას. ამ ნაშთების მთლიანი ღირებულება 2008 წლისა და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად შეადგენდა 18,302 ათას ლარს და 13,464 ათას ლარს.

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა დაარღვია რამდენიმე საკრედიტო შეთანხმება, რომელიც გაფორმებული იყო ფინანსთა სამინისტროსთან. აღნიშნული შეთანხმების მიხედვით, თუ საკრედიტო შეთანხმება ირღვევა, ფინანსთა სამინისტრო უფლებამოსილია სესხი, მთლიანად ან ნაწილობრივ, აღიაროს დაუყოვნებლივ გადასახდელად. შედეგად, განხორციელდა ამ სესხების ხელახალი კლასიფიკაცია, როგორც მოთხოვნისთანავე გადასახადელი სესხისა, რაც მოცემულია 25 და 34 შენიშვნებში.

20. ხელახალი შეძენის ხელშეკრულებით გადასახდელი თანხები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
საქართველოს ეროვნულ ბანკში გადასახდელი თანხები	<u>2,801</u>	<u>-</u>

უზრუნველყოფა

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელახალი შეძენის ხელშეკრულებით გადასახდელი თანხები უზრუნველყოფილია შემდეგი ფასიანი ქაღალდებით:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატი	<u>2,954</u>	<u>-</u>

21. მიმდინარე ანგარიშები და მომხმარებლებისაგან მიღებული დეპოზიტები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
მიმდინარე ანგარიშები	37,745	47,727
მოთხოვნამდე დეპოზიტი	9,167	3,398
ვადიანი დეპოზიტი	15,133	18,510
	<u>62,045</u>	<u>69,635</u>

გაყიწული აწგარიშები

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკში რიცხული სადებოზიტო ბალანსი 1,342 ათასი ლარის ოდენობით (2007: 1,288 ათასი ლარი) დაიბლოკა ბანკის მიერ, როგორც სესხების უზრუნველყოფის საშუალება და არასაბალანსო უწყისის საკრედიტო ინსტრუმენტი, გაცემული ბანკის მიერ.

მიმდინარე აწგარიშებისა და მომხმარებლებისაგან მიღებული დებოზიტების კონცენტრაცია

2008 წ. და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის არცერთი კლიენტის ნაშთს არ გადაუჭარბებია 10%-ით კლიენტების აწგარიშებისა და დებოზიტების მთლიანი ოდენობისათვის.

21. სხვა ვალდებულებები

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
აწგარიშწორების საპროცესინგო სისტემისათვის გადასახდელი თანხები	1,268	502
მიმდინარე საშემოსავლო საგადასახადო ვალდებულება	-	281
დარიცხული ხარჯები	170	77
გადასახადები, გარდა საშემოსავლო გადასახადისა	49	42
	1,487	902

22. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება

ფინანსური აწგარიშების მიზნებისათვის დროებითი სხვაობა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში და დაბეგვრის მიზნით გამოყენებული თანხები შეადგენს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებს 2008 და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები განეკუთვნება:

ლარი'000	აქტივი		ვალდებულება		ნეტო	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
კლიენტებზე გაცემული სესხები	303	24	-	-	303	24
ქონება და ტექნიკა	-	-	(1,436)	(696)	(1,436)	(696)
სხვა ვალდებულებები	66	-	-	(8)	66	(8)
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	698	-	-	-	698	-
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი / (ვალდებულება)	1,067	24	(1,436)	(704)	(369)	(680)

საგადასახადო განაკვეთი გადავადებული გადასახადებისთვის იყო 15% (2007 წელს – 15%)

ნეტო გამოქვითვადი დროებითი სხვაობა არ კარგავს ძალას არსებული საგადასახადო კოდექსის მიხედვით.

დროებითი სხვაობების ცვლილება 2008 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ლარი'000	ბალანსი 01.01.2008	აღიარებული შემოსავალში	ბალანსი 31.12.2008
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	24	279	303
შენობა და მანქანა-დანადგარები	(696)	(740)	(1,436)
სხვა ვალდებულებები	(8)	74	66
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	698	698
	(680)	311	(369)

დროებითი სხვაობების მოძრაობა 2007 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ათასი ლარი	ბალანსი: 2007 წ. 1 იანვარი	ასახულია შემოსავალში	ასახულია საკუთარ კაპიტალში	ბალანსი: 2007 წ. 31 დეკემბერი
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	16	-	24
ქონება და ტექნიკა	(721)	(117)	142	(696)
სხვა პასივები	(24)	16	-	(8)
	(737)	(85)	142	(680)

24. სააქციო კაპიტალი

გამომწვებული კაპიტალი

ავტორიზირებული სააქციო კაპიტალი შედგება 6,700,001 ჩვეულებრივი აქციისაგან (2007: 5,200,000), თითოეული 1 ლარის ნომინალური ღირებულებით, საიდანაც 5,912,000 იყო ემიტირებული, განადგებული და დაუფარავი 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2007: 5,025,000).

დამატებითი კაპიტალი (სააქციო პრემია)

2008 წელს ბანკის მიერ ემიტირებული იყო 887,000 ახალი აქცია, თითოეული 1 ლარის ნომინალური ღირებულებით. შედეგად, 6,499 ათასმა ლარმა შეადგინა სააქციო პრემია 5,612 ათასი ლარის ოდენობით.

ჩვეულებრივი აქციის მფლობელები პერიოდულად იღებენ დეკლარირებულ დივიდენდებს და სარგებლობენ ერთი ხმის უფლებით ბანკის წლიურ და გენერალურ სხდომებზე.

დივიდენდები

გადასახდელი დივიდენდები წარმოადგენს მაქსიმალური გაუნაწილებელი მოგებისა და ზოგადი რეზერვების სხვაობას, როგორც ეს მოცემულია ბანკის საწესდებო ანგარიშებში, რომლებიც განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

საბალანსო უწყისზე ბანკის მიერ განცხადებული და გადახდილია შუალედური დივიდენდი:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
0.00 ლარი ჩვეულებრივი აქციისათვის (2007: 0.30)	-	1,500

2008 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ ბანკს არ განუცხადებია რაიმე დივიდენდი.

25. რისკების მართვა

რისკების მართვა საბანკო საქმიანობის არსებით ნაწილსა და ბანკის ოპერაციების მნიშვნელოვან ელემენტს წარმოადგენს. ბანკის წინაშე არსებული ძირითადი რისკებია საბაზრო რისკები (რომელშიც შედის ფასი და საპროცენტო განაკვეთი) სავალუტო რისკი, საკრედიტო რისკები და ლიკვიდურობის რისკები.

რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები

ბანკში მოქმედი რისკის მენეჯმენტის პოლიტიკის მიზანია ბანკის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა, სათანადო რისკების ლიმიტების დაწესება, საკონტროლო მექანიზმის განსაზღვრა და რისკების დონისა და ლიმიტების დაცვის განუხრელი მონიტორინგი. რისკების მართვის პოლიტიკა და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება საბაზრო გარემოს, საუკეთესო პრაქტიკის საფუძველზე შეთავაზებული პროდუქტებისა და მომსახურების გათვალისწინების მიზნით.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ზოგადად პასუხისმგებელია რისკების მართვის მასშტაბის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის ზედამხედველობაზე, რისკების მართვის პოლიტიკასა და პროცედურების გადახედვა-განახლებასა და რისკების შემცველი ტრანზაქციების დამტკიცებაზე. ბანკის დირექტორთა საბჭოს ევალება რისკის შემცირების ზომების მონიტორინგი და შესრულება და დადგენილი რისკების პარამეტრების დაცვა ბანკის მიერ საქმიანობის განხორციელების პროცესში.

საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდურობის რისკი, როგორც პორტფელის, ასევე ტრანზაქციურ დონეზე, იმართება და კონტროლირებულია საკრედიტო კომიტეტისა და აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ. სწორი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, ბანკის მიერ შემუშავებული საკრედიტო კომიტეტების იერარქია საკრედიტო რისკის ტიპისა და მასშტაბის მიხედვით.

ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურა მართავს როგორც შიდა, ასევე გარე რისკის ფაქტორებს. განსაკუთრებული ყურადღება ენიჭება რისკების რუკებს, რომლებიც გამოიყენება რისკების სრული სპექტრის დადგენის მიზნით და წარმოადგენს არსებული რისკის შემცირების მიზნით ჩატარებული ღონისძიებების ეფექტიანობის შეფასების საფუძველს. გარდა სტანდარტული საკრედიტო და საბაზრო რისკების ანალიზისა, დირექტორთა საბჭო აკონტროლებს ფინანსურ და არასაფინანსო რისკებს, რეგულარულად მართავს რა შეხვედრებს საოპერაციო დეპარტამენტებთან იმისათვის, რომ მიიღოს პროფესიონალური დასკვნები.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი წარმოადგენს საბაზრო ფასების ცვალებადობის რისკს, რაც მოიცავს სავალუტო კონვერტაციის განაკვეთებს, საპროცენტო განაკვეთებს, საკრედიტო სპრედს, კაპიტალის ღირებულებას, რომლებიც ზემოქმედებს ბანკის შემოსავალზე ან პორტფელის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკები აგრეთვე შეიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა სახის რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთების ღია პოზიციებიდან, სავალუტო და კაპიტალის ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც რეაგირებს ზოგად და კონკრეტულ საბაზრო ცვლილებებსა და საბაზრო ფასების რყევებზე.

საბაზრო რისკების მართვის მიზანია საბაზრო რისკების საფრთხის მართვა და კონტოლი მისაღები პარამეტრების საფუძველზე, რისკის ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

საბაზრო რისკზე პასუხისმგებელია დირექტორთა საბჭო, რომელსაც ბანკის გენერალური დირექტორი თავმჯდომარეობს. საბაზრო რისკის ლიმიტები მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ, ხაზინის დეპარტამენტის რეკომენდაციების საფუძველზე.

ბანკი მართავს საბაზრო რისკებს ღია პოზიციის ლიმიტების დაწესების საშუალებით, ფინანსურ ინსტრუმენტებთან და საპროცენტო განაკვეთების ვადიანობასა და სავალუტო პოზიციებთან დაკავშირებით, რომელთა მონიტორინგიც წარმოებს რეგულარულად; ისინი განიხილება და მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

საპროცენტო განაკვეთების რისკი, რომელიც წარმოადგენს საბაზრო რისკების ნაწილს, იმართება საპროცენტო განაკვეთების სხვაობის მონიტორინგის გზით, რასაც ემატება ბანკის ნეტო საპროცენტო ზღვარის სენსიტიურობის მონიტორინგი სხვადასხვა სტანდარტული და არასტანდარტული საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთების რყევების ზეგავლენის საფრთხეს ბანკის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ღირებულებაზე.

ბანკზე შესაძლოა, ზემოქმედებდეს ფინანსური პოზიციისა და ნაღდი ფულადი ნაკადების საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებები. საპროცენტო ზღვარი, შესაძლოა გაიზარდოს ამგვარი ცვლილებების შედეგად, თუმცა შესაძლოა შემცირდეს კიდევ ან განაპირობოს ზარალი, თუ ადგილი ექნება მოულოდნელ რყევებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც მოცემული პერიოდის ფაქტობრივი ან მოსალოდნელი აქტივები მეტია ან ნაკლებია აღნიშნული პერიოდის ფაქტობრივ ან მოსალოდნელ ვალდებულებებზე.

ბანკის შემოსავლისა და კაპიტალის მგრძობელობის ანალიზი საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების მიმართ ეფუძნება 100 საბაზისო პუნქტის მარტივ სცენარს, რომელიც მიუთითებს შემოსავლიანობის მრუდისა და პოზიციის ზრდასა და შემცირებაზე, იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისათვის, რომლებსაც ერიცხება პროცენტი. 2008 და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღნიშნული ასახულია შემდეგნაირად:

	2008		2007	
	მოგება	კაპიტალი	მოგება	კაპიტალი
100 სპ პარალელული ზრდა	(54)	(54)	(22)	(22)
100 სპ პარალელული შემცირება	54	54	22	22

სავალუტო რისკი

ბანკის აქტივები და ვალდებულებები გამოხატულია სხვადასხვა ვალუტაში. კონვერტაციის რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფაქტობრივი ან მოსალოდნელი აქტივები მეტია ან ნაკლებია ამავე ვალუტაში გამოხატულ ვალდებულებებზე. დეტალური ინფორმაცია წლის ბოლოს ბანკის წინაშე არსებული სავალუტო რისკების შესახებ იხ. 35-ე შენიშვნაში.

ბანკის შემოსავლისა და კაპიტალის მგრძობელობის ანალიზი უცხოური კაპიტალის კონვერტაციის განაკვეთის ცვლილების მიმართ ეფუძნება პოზიციებს 2008 და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მომზადებულია ქართული ლარის გაცვლითი კურსის 5%-იანი ცვლილებით აშშ დოლარისა და ევროს მიმართ. აღნიშნული წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2008		2007	
	მოგება	კაპიტალი	მოგება	კაპიტალი
აშშ დოლარის 5% ზრდა ლართან მიმართებაში	30	30	16	16
აშშ დოლარის 5% გაუფასურება ლართან მიმართებაში	(30)	(30)	(16)	(16)
ევროს 5% ზრდა ლართან მიმართებაში	(111)	(113)	(43)	(43)
ევროს 5% გაუფასურება ლართან მიმართებაში	111	111	43	43

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ფინანსური ზარალის საფრთხეს, რომელიც შესაძლოა გამოწვეულ იქნას მსესხებლის ან კონტრაგენტის გაკოტრების გამო, რაც გამოიხატება მათი ბანკის მიმართ ვალდებულებების შეუსრულებლობაში. ბანკის მიერ შემუშავებულია პოლიტიკა და პროცედურები საკრედიტო საფრთხეთა მართვის მიზნით (როგორც საბალანსო, ისე არასაბალანსო უწყისებთან დაკავშირებით), აგრეთვე, ინსტრუქციები პორტფელის კონცენტრაციის შესამცირებლად და საკრედიტო კომიტეტის შექმნის მიზნით, რომელიც აქტიურად აკონტროლებს ბანკის საკრედიტო რისკებს. ბანკის საკრედიტო პოლიტიკა გადაიხედება და მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

ბანკის საკრედიტო პოლიტიკა ადგენს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა:

- სასესხო/საკრედიტო განაცხადის ანალიზისა და დამტკიცების პროცედურები;
- მსესხებლის (კორპორაციული და საცალო) კრედიტის შეფასების მეთოდოლოგია;
- კონტრაგენტების, ემიტენტის და სადაზღვევო კომპანიების საკრედიტო შეფასების მეთოდოლოგია;
- უზრუნველყოფის შეფასების მეთოდოლოგია;
- საკრედიტო დოკუმენტაციის მოთხოვნები;
- სესხებისა და კრედიტების მიმდინარე მონიტორინგის პროცედურები.

კორპორაციულ საკრედიტო განაცხადს ქმნის შესაბამისი საკრედიტო მენეჯერი. განაცხადი შემდგომ ეტაპზე გადაეცემა კორპორაციული დაკრედიტების დეპარტამენტს. ანგარიში, რომელსაც ამზადებს დეპარტამენტის საკრედიტო ანალიტიკოსი, ეფუძნება სტრუქტურულ ანალიზს და კლიენტის ბიზნესსა და ფინანსურ ეფექტიანობას. საკრედიტო კომიტეტი გადახედავს საკრედიტო განაცხადს, რომელსაც წარადგენს კორპორაციული დაკრედიტების დეპარტამენტი. ინდივიდუალური ტრანზაქციები გადაიხედება ბანკის იურიდიული, ბუღალტრული აღრიცხვისა და საგადასახადო დეპარტამენტების მიერ სპეციფიური რისკების მიხედვით და საბოლოო გადაწყვეტილებისათვის წარედგინება საკრედიტო კომიტეტს.

ბანკი განუწყვეტლად აკონტროლებს ინდივიდუალურ საკრედიტო საფრთხეებს და რეგულარულად გადააფასებს მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობას. გადახედვა წარმოებს მომხმარებელთა უახლესი საფინანსო უწყისებისა და მსესხებლის მიერ წარდგენილი ან ბანკის მიერ სხვა გზით მოპოვებული ინფორმაციის საფუძველზე. უზრუნველყოფის მიმდინარე საბაზრო ღირებულება რეგულარულად ფასდება დამოუკიდებელი შემფასებელი კომპანიების ან ბანკის სპეციალისტების მიერ, ხოლო საბაზრო ფასების უარყოფითი რყევის შემთხვევაში, მსესხებელს მოეთხოვება დამატებითი უზრუნველყოფის წარდგენა.

საცალო საკრედიტო განაცხადების განხილვა წარმოებს ბანკის საცალო დაკრედიტების სესხების დეპარტამენტის მიერ და ფასდება ქულებით, მონაცემთა შემოწმების პროცედურების გამოყენებით.

ინდივიდუალური კლიენტის ანალიზის გარდა, სრული საკრედიტო პორტფელი ფასდება საკრედიტო კომიტეტის მიერ, კრედიტის კონცენტრაციისა და საბაზრო რისკების გათვალისწინებით.

საბალანსო და არასაბალანსო საკრედიტო რისკები აისახება ფინანსური აქტივების მიმდინარე ღირებულებაში საბალანსო უწყისზე, აგრეთვე, გარანტიებსა და საკრედიტო ვალდებულებებში, რომლებიც მოცემულია 33-ე შენიშვნაში. აქტივებისა და ვალდებულებების შესაძლო ურთიერთჩათვლის ზემოქმედება საკრედიტო რისკების შემცირების კუთხით საკმაოდ უმნიშვნელოა.

ბანკი აწარმოებს საკრედიტო რისკების კონცენტრაციას მრეწველობის სექტორის მიხედვით. საკრედიტო რისკების კონცენტრაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების კუთხით მოცემულია 14-ე შენიშვნაში - “მომხმარებლებზე გაცემული სესხები”.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი წარმოადგენს რისკს, რომლის წინაშეც დგება ბანკი იმ თანხების მოზიდვის გართულების შემთხვევაში, რომელიც აუცილებელი იქნება მისი ვალდებულებების შესასრულებლად. ლიკვიდურობის რისკი წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადა განსხვავებულია. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისობა და/ან მათი კონტროლირებადი შეუსაბამობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტიტუტების, მათ შორის, ბანკის მართვის ქვაკუთხედს. სრული შესაბამისობის მიღწევა ფინანსურ ინსტიტუტში შეუძლებელია, რამდენადაც ბიზნესი ხშირად განუსაზღვრელი პირობით ვითარდება და თანაც, სხვადასხვა ტიპისაა. შეუსაბამო პოზიცია პოტენციურად ზრდის მოგებას, თუმცა, შესაძლოა ზრდიდეს ზარალის საფრთხესაც.

ბანკი მართავს ლიკვიდურობას, უზრუნველყოფს რა ხელმისაწვდომ თანხებს ნებისმიერ დროს ვადამოსული, ნაღდ ფულთან დაკავშირებული ვალდებულებების ჯეროვანი შესრულების მიზნით. ბანკის ლიკვიდურობის პოლიტიკა გადაიხედება და იმართება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

ბანკი ცდილობს უზრუნველყოს მრავალფეროვანი და სტაბილური დაფინანსების წყარო, რომელიც შედგება სხვა ბანკებისგან მიღებული გრძელვადიანი და მოკლევადიანი სესხებისაგან, ძირითადი კორპორაციული და საცალო კლიენტებისაგან მიღებული დეპოზიტებისაგან, რომელსაც ახლავს მაღალლიკვიდური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელი, რათა დაუყოვნებლივ და უმტკივნეულოდ დააკმაყოფილოს ლიკვიდურობის გაუთვალისწინებელი მოთხოვნები.

ბანკის ლიკვიდურობის მართვის პოლიტიკა განსაზღვრავს შემდეგ მოთხოვნებს:

- ნაღდი ფულის მოძრაობის პროექტირება ძირითადი ვალუტის მიხედვით, ლიკვიდური აქტივების დონის გათვალისწინებით, რომელიც აუცილებელი იქნება ამ კუთხით;
- დაფინანსების მრავალფეროვანი წყაროების უზრუნველყოფა;
- სესხების კონცენტრაციისა და სტრუქტურის მართვა;
- ადვილად რეალიზებადი აქტივების პორტფელის უზრუნველყოფა, რომელთა ლიკვიდაციაც შესაძლებელი იქნება მარტივად, როგორც დამცავი მექანიზმი ნაღდი ფულის დეფიციტის შემთხვევაში;
- ლიკვიდურობისა და დაფინანსების პირობითი გეგმების უზრუნველყოფა;
- საბალანსო უწყისების ლიკვიდურობის განაკვეთების მონიტორინგი, მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად.

ხაზინის დეპარტამენტი იღებს ინფორმაციას ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ლიკვიდურობის შესახებ, აგრეთვე, ინფორმაციას ბიზნეს-ერთეულებიდან პროექტირებული ნაღდი ფულის ნაკადების შესახებ, რომელიც გამომდინარეობს დაგეგმილი სამომავლო საქმიანობიდან. ხაზინის დეპარტამენტი უზრუნველყოფს შესანარჩუნებელი მოკლევადიანი ლიკვიდურობის აქტივების ადეკვატურ პორტფელს, რომელიც ძირითადად შედგება მოკლევადიანი ლიკვიდური ფასიანი ქაღალდებისაგან, ბანკების სესხებისა და ბანკთაშორისო ხაზებისაგან ბანკის სათანადო ლიკვიდურობის შენარჩუნების მიზნით.

ლიკვიდურობის ყოველდღიური მონიტორინგი და ლიკვიდურობის სტრესის რეგულარული ტესტირება ბაზრის ნორმალურ და რთულ პირობებში წარმოებს სახაზინო დეპარტამენტის მიერ. ნორმალურ საბაზრო პირობებში, ლიკვიდურობის ანგარიშები, რომლებიც ასახავს ბანკის ლიკვიდურობის მდგომარეობას, ყოველკვირეულად წარედგინება ბანკის ხელმძღვანელობას. გადაწყვეტილებას ბანკის ლიკვიდურობის მართვის შესახებ იღებს დირექტორთა საბჭო, ხოლო მიღებულ გადაწყვეტილებებს ახორციელებს ხაზინის დეპარტამენტი.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნის შესაბამისად, ბანკი ასევე ყოველდღიურად ანგარიშობს სავალდებულო ლიკვიდურობის კოეფიციენტს. 2007 წლის 31 დეკემბრისათვის და 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის ბანკი სრულიად აკმაყოფილებდა აღნიშნულ განაკვეთს.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს ბანკის ფინანსურ ვალდებულებებზე და აუღიარებელ სასესხო ვალდებულებებზე, მათი განაღდების უმოკლესი პერიოდის საფუძველზე. ცხრილში მოცემული მთლიანი გასავალი არის სახელშეკრულებო, არადისკონტირებული ფულადი ნაკადი ფინანსურ ვალდებულებებზე. ბანკის მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები ამ ფინანსურ ვალდებულებებზე და აუღიარებელ საკრედიტო ვალდებულებებზე შესაძლოა მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს მოცემული ანალიზისაგან.

ბანკის მდგომარეობა 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის შემდეგია:

	მოთხოვნამდე, 1 თვეზე ნაკლები	1-3 თვე	3-6 თვე	6-12 თვე	1 წელზე მეტი	სულ თანხა	მიმდინარე ღირებულება
დეპოზიტები და ბალანსები ბანკებისა და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან	10,032	2,888	-	1,785	9,785	24,490	22,553
ხელახალი შეძენის ხელშეკრულებით გადასახდელი თანხები	2,807	-	-	-	-	2,807	2,801
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	47,434	4,908	2,360	5,961	2,346	63,009	62,045
		219		-	-	1,487	1,487
სხვა ვალდებულებები	1,268						
სულ	61,541	8,015	2,360	7,746	12,131	91,793	88,886
საკრედიტო ვალდებულებები	9,818	-	-	-	-	9,818	9,818

ბანკის მდგომარეობა 2006 წლის 31 დეკემბრისათვის იყო შემდეგი:

	მოთხოვნა და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	საერთო წმინდა მოცულობა	მოცულობა
დეპოზიტები და ბალანსები ბანკებისა და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისაგან	6,656	2,230	-	267	7,237	16,390	14,251
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	53,246	4,700	5,921	4,946	1,812	70,625	69,635
სხვა ვალდებულებები	621	281	-	-	-	902	902
სულ	60,523	7,211	5,921	5,213	9,049	87,917	84,788
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი და ოვერდრაფტის დავალიანებები	15,747					15,747	15,747

დამატებითი ინფორმაცია წლის ბოლოსათვის ლიკვიდურობის რისკისადმი ბანკის მგრძობელობის შესახებ იხ. შენიშვნა 34-ე.

26. კაპიტალის მენეჯმენტი

საქართველოს ეროვნული ბანკი ადგენს და აკონტროლებს კაპიტალის წინაშე არსებულ მოთხოვნებს. ბანკი კაპიტალად აღიარებს ისეთ ერთეულებს, რომლებიც განსაზღვრულია საკანონმდებლო ნორმების მიხედვით, როგორც ბანკის კაპიტალი.

ეროვნული ბანკის კაპიტალის მიმართ განსაზღვრული მოქმედი მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკები ვალდებული არიან შეინარჩუნონ კაპიტალის კოეფიციენტი რისკების შეწონილი აქტივების („მარეგულირებელი კაპიტალ-კოეფიციენტი“) მიმართ, დადგენილ მინიმალურ დონეზე მაღლა. 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მინიმალური დონე არის 12%. ბანკი შეესაბამებოდა საწესდებო კაპიტალის კოეფიციენტს 2008 წლის 31 დეკემბრითა და 2007 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში.

27. ვალდებულებები

ნებისმიერ დროს, როდესაც ბანკს აქვს დაუფარავი ვალდებულებები სესხის გაცემისას, აღნიშნული ვალდებულება იღებს დამტკიცებული სესხის ან ოვერდრაფტის ფორმას.

ბანკი უზრუნველყოფს ფინანსურ გარანტიებსა და აკრედიტივებს და შედეგად, წარმოადგენს კლიენტების თავდებს მესამე მხარეებთან ურთიერთობაში. აღნიშნული ხელშეკრულებები იდება განსაზღვრული ლიმიტით და ძირითადად მოქმედებს 5 წლის განმავლობაში.

ვალდებულებების სახელშეკრულებო თანხები ასახულია ცხრილებში კატეგორიების მიხედვით. ცხრილში მოცემული თანხები ვალდებულებთან დაკავშირებით მიუთითებს, რომ თანხები მთლიანად ავანსირებულია. ცხრილში მოცემული თანხები გარანტიებსა და აკრედიტივებთან დაკავშირებით წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრციხვო ზარალს, რომელიც აღიარებულ იქნება საბალანსო უწყისის დღეს, თუ კონტრაგენტები ვერ შეასრულებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს.

	2008 ლარი '000	2007 ლარი '000
საკონტრაქტო მოცულობა		
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზის ვალდებულებები	2,022	973
გამოუყენებელი ოვერდრაფტები	7,796	14,774
აკრედიტივები	232	32
გარანტიები	9,406	6,176

კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული მთლიანი დაუფარავი ვალდებულებები არ წარმოადგენს მოთხოვნებს მომავალი ფულადი ნაკადების მიმართ, რამდენადაც აღნიშნული ვალდებულებები შესაძლოა, ამოიწუროს ან შეწყდეს ისე, რომ არ მოხდეს მათი დაფინანსება.

28. ჩვეულებრივი (ოპერაციული) იჯარა

იჯარა – მოიჯარე

არაგაუქმებადი ოპერაციული იჯარის ქირა გადაიხდება შემდეგნაირად:

	2008 ლარი '000	2007 ლარი '000
ერთ წელზე ნაკლები	386	104
1-5 წელი	387	840
	773	944

ბანკს ჩვეულებრივი იჯარით აქვს აღებული შენობები. იჯარა მოქმედებს 2-5 წლიანი პერიოდით, გაგრძელების შესაძლებლობით. არცერთი მათგანი არ ითვალისწინებს პირობით საიჯარო გადასახადს.

მიმდინარე წლის განმავლობაში 630 ათასი ლარი აღიარებული იყო, როგორც ხარჯი შემოსავლის უწყისში, რომელიც დაკავშირებულია ჩვეულებრივ იჯარასთან (2007: 491 ათასი ლარი).

29 გაუთვალისწინებელი გარემოებები

დაზღვევა

საქართველოში სადაზღვევო სექტორი განვითარების ადრეულ ეტაპზეა. სწორედ ამიტომ, დაზღვევის ბევრი ფორმა ჯერ კიდევ არ მოქმედებს საქართველოში. ბანკი სათანადოდ არ აზღვევს შენობებს და აღჭურვილობას, ბიზნესის შეწყვეტის რისკს, მესამე მხარის ვალდებულებას ქონებასა და ეკოლოგიურ ზიანთან დაკავშირებით, რომელიც უკავშირდება ბანკის შენობაში მომხდარ ინციდენტებს ან ბანკის საქმიანობას. ვიდრე ბანკი არ უზრუნველყოფს სათანადო დაზღვევას, არსებობს იმის საფრთხე, რომ გარკვეული აქტივების ზარალი ან განადგურება არსებით უარყოფით ზეგავლენას იქონიებს ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ პოზიციასზე.

სასამართლო დავა

ბიზნესის წარმოების დროს ბანკის წინააღმდეგ აღიძვრება სარჩელი და მიმდინარეობს საქმის წარმოება. მმართველი რგოლი დარწმუნებულია, რომ, საბოლოო ვალდებულება, გამომდინარე აღნიშნულიდან, არ იქონიებს უარყოფით არსებით ზემოქმედებას ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და მომავალი საქმიანობის შედეგებზე.

საგადასახადო გაუთვალისწინებელი ხარჯები

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირად იცვლება მისი საკანონმდებლო და ოფიციალური დებულებები, სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანია, წინააღმდეგობრივია და მათი ინტერპრეტაცია სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოების მიერ სხვადასხვაგვარად წარმოებს. გადასახები მოწმდება და ანალიზდება სხვადასხვა ორგანოების მიერ, რომლებიც უფლებამოსილნი არიან დააწესონ მკაცრი საურავები, ჯარიმები და პროცენტები. საგადასახადო წლის შემოწმების უფლება აქვთ საგადასახადო ორგანოებს შემდგომი 6 წლის განმავლობაში. მიუხედავად ამისა, ზოგიერთ შემთხვევაში, შესაძლოა აღნიშნული ვადა გაიზარდოს. როგორც ჩანს, საქართველოში საგადასახადო ორგანოები იმკვიდრებენ უფრო სტაბილურ პოზიციას საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციისა და განხორციელების კუთხით.

აღნიშნული გარემო საქართველოში ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც ამ ქვეყანაში უფრო არსებითია, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. მენეჯმენტი დარწმუნებულია, რომ იგი ადექვატურად ასრულებს საგადასახადო ვალდებულებებს, ხელმძღვანელობს რა საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების, ოფიციალური აქტებისა და სასამართლოს გადაწყვეტილებების შესაბამისად. მიუხედავად ამისა, შესაბამის ორგანოებს, შესაძლოა ჰქონდეთ სხვა ინტერპრეტაციები და მათი ზემოქმედება ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე, შესაძლოა მნიშვნელოვანი აღმოჩნდეს, თუ საგადასახადო ორგანოები წარმატებით გაატარებენ საკუთარ ინტერპრეტაციებს.

30. დაკავშირებულ მხარეთა ტრანზაქციები

ტრანზაქციები მენეჯმენტთან

მთლიანი ანაზღაურება, რომელიც ჩართულია თანამშრომლის კომპენსაციაში (შენიშვნა 10):

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები	714	13
დირექტორთა საბჭოს წევრები	448	393
	1,162	406

2008 წლისა და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მენეჯმენტის დაუფარავი ნაშთი და საშუალო საპროცენტო განაკვეთი შემდეგი იყო:

	2008 ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	2007 ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი
საბალანსო უწყისი აქტივები				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,255	14%	1,075	16%
სხვა აქტივები	500	0%	-	-
ვალდებულებები				
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	370	6%	64	3%

სხვა თანხები, რომლებიც ასახულია შემოსავლის უწყისში მენეჯმენტთან ჩატარებული ტრანზაქციების კუთხით, შემდეგია:

	2008 ლარი'000	2007 ლარი'000
შემოსავლის უწყისი		
საპროცენტო შემოსავალი	131	116
საპროცენტო ხარჯი	13	-

ტრანზაქციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებული მხარეების დაუფარავი ნაშთი და საშუალო საპროცენტო განაკვეთი, აგრეთვე, 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული ტრანზაქციების შემოსავლის უწყისში მითითებული თანხა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ბანკზე მნიშვნელოვანი კონტროლის მქონე პირები		მმართველი რგოლის წარმომადგენლების ოჯახის წევრები		მმართველი რგოლის მიერ მართული, ან მათი მნიშვნელოვანი ზემოქმედების ქვეშ არსებული კომპანიები		სულ
	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	
ბალანსი							
აქტივები							
მოხმარებლზე გაცემული სესხები	-	-	255	17%	2,663	17%	2,918
ვალდებულებები							
ბანკებიდან და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული დეპოზიტები და ნაშთები	10,322	8%	-	-	-	-	10,322
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	-	-	273	9%	829	5%	1,102
შემოსავლის უწყისი							
საპროცენტო შემოსავალი	-	-	43	-	212	-	255
საპროცენტო ხარჯი	660	-	13	-	7	-	680

2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებული მხარეების დაუფარავი ნაშთი და საშუალო საპროცენტო განაკვეთი, აგრეთვე, 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული ტრანზაქციების შემოსავლის უწყისში მითითებული თანხა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ბანკზე მნიშვნელოვანი კონტროლის მქონე პირები		მმართველი რგოლის წარმომადგენლების ოჯახის წევრები		მმართველი რგოლის მიერ მართული ან მათი მნიშვნელოვანი ზემოქმედების ქვეშ არსებული კომპანიები		სულ
	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	ლარი'000	საშუალო საპროცენტო განაკვეთი	
ბალანსი							
აქტივები							
მოხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	-	-	325	17%	325
ვალდებულებები							
მოხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	-	-	157	-	354	11%	511
არასაბალანსო ერთეულები							
გარანტიები	-	-	-	-	199	-	199
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი და ოვერდრაფტი	-	-	-	-	103	-	103
შემოსავლის უწყისი							
საპროცენტო შემოსავალი	-	-	-	-	93	-	93
საპროცენტო ხარჯი	-	-	3	-	-	-	3

31. ნაღდი ფული და ექვივალენტი

ნაღდი ფული და ექვივალენტი, ფინანსური წლის ბოლოსათვის არსებული მდგომარეობით, შედგება შემდეგი ერთეულებისაგან (როგორც ეს მითითებულია ნაღდი ფულის შემოსავლის უწყისში):

	2008 ლარი ' 000	2007 ლარი ' 000
ნაღდი ფული	9,052	7,126
საქართველოს ეროვნული ბანკისაგან აღებული ვალი – ნოსტრო ანგარიშები	3,216	12,719
განთავება სხვა ბანკებთან და საფინანსო დაწესებულებებთან - ნოსტრო ანგარიშები	9,949	3,212
	22,217	23,057

32. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

ბანკმა შეაფასა ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც წარდგენილ უნდა იქნას საერთაშორისო საფინანსო ანგარიშგების სტანდარტ №7-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები: ახსნა-განმარტება“) მიხედვით.

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ თანხის მიახლოებითი განსაზღვრა, რა თანხითაც მოხდება ფინანსური ინსტრუმენტის გაცვლა ინფორმირებულ და მსურველ მხარეთა შორის, „გაშლილი მკლავის“ პრინციპით. თუმცა, განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრებების ფონზე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული, როგორც რეალიზებადი ღირებულება აქტივების დაუყოვნებლივი გაყიდვის, ან ვალდებულებების დაუყოვნებლივი დაფარვის დროს.

როგორც ეს მოცემულია მე-16-ე შენიშვნაში, ვერ განისაზღვრა არაქვოტირებული ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება 54 ათასი ლარის (2007 წელს: ნული) საბალანსო ღირებულებით.

33. საშუალო ფაქტობრივი საპროცენტო განაკვეთები

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს ბანკის აქტივებსა და ვალდებულებებს, რომლებსაც ერიცხება პროცენტი 2008 წლისა და 2007 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათ შესაბამის საშუალო, ფაქტიურ საპროცენტო განაკვეთებს მითითებული თარიღისათვის. საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს აღნიშნული აქტივებისა და ვალდებულებების შემოსავლიანობის მიახლოებას ვადიანობასთან, გარდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან და საქართველოს მთავრობიდან მიღებული სესხებისა 13,099 ათასი ლარის ოდენობით, რომელთა საპროცენტო განაკვეთი გადაიხედება ნახევარ წელწადში ერთხელ LIBOR-ზე დაყრდნობით: 10,002 ათასი ლარი – 2009 წლის 2 თებერვალი, 3,097 ათასი ლარი – 2009 წლის 1 თებერვალი. ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან მიღებული სესხის ვადა გრძელდება 2012 წლამდე, ხოლო საქართველოს მთავრობისაგან მიღებული სესხის ვადა კი – 2016 წლამდე.

	2007 საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	2006 საშუალო ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთი		
დირეზიონა GEL'000	დირეზიონა GEL'000	დირეზიონა GEL'000		
საპროცენტო განაკვეთით დატვირთული აქტივები				
საქართველოს ეროვნული ბანკისაგან აღებული ვალი				
<i>სავალდებულო მინიმალური სარეზერვო დეპოზიტი</i>				
- USD	1,295	2%	4,541	2%
განთავსება ბანკებსა და სხვა საფინანსო დაწესებულებებში				
<i>ნოსტრო ანგარიშები</i>				
- GEL			-	-
- USD	14	8%	1,634	3%
- EUR	8,334	2%	1,126	3%
<i>დეპოზიტები და სხვა ავანსები ბანკებისათვის</i>				
- GEL	1,092	3%		
- USD	3,000	10%	2,095	10%
- EUR	-	-		
- EUR	177	3%		
სესხები კლიენტებისათვის				
- GEL	36,007	18%	41,798	17%
- USD	23,903	20%	19,708	18%
- EUR	3,514	18%	968	17%
- სხვა	37	22%	2	24%
ფასიანი საინვესტიციო ქაღალდები				
<i>სესხები და სხვა ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები</i>				
GEL	3,076	12%		
საპროცენტო განაკვეთით დატვირთული ვალდებულებები				
ბანკების და სხვა საფინანსო დაწესებულებების დეპოზიტები და ბალანსები				
<i>ვისტრო ანგარიშები</i>				
- GEL	1,740	13%		
- EUR	71	5%		
<i>დეპოზიტები</i>				
- GEL	5,000	17%	5,608	9%
<i>სესხები</i>				
- GEL	2,100	13%	3,000	14%
- USD	13,099	7%	5,613	10%
ხელახალის შეძენის ხელშეკრულებით გადახდილი თანხები				
- GEL	2,801	9%		
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები				
<i>მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნადე დეპოზიტები</i>				
- GEL	10,640	6%	12,320	8%
- USD	4,792	5%	6,250	4%
- EUR	884	3%	879	4%

	2007		2006	
	ლირებულეზა GEL'000	საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	ლირებულეზა GEL'000	საშუალო ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთი
- სხვა	80	3%	43	3%
<i>ვადიანი დეპოზიტები (ანაბრები)</i>				
- GEL	5,436	13%	7,435	10%
- USD	5,990	10%	9,042	8%
- EUR	3,338	8%	2,002	8%
- სხვა	13	10%	31	10%

34. ვადიანობის ანალიზი

წინამდებარე ცხრილი უჩვენებს ბანკის აქტივებსა და ვალდებულებებს საბალანსო სახელშეკრულებო ვადიანობის მიხედვით 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

აქტივები	ნაკლები 1 თვე	1-3 თვე	3 თვე – 1 წელი	1 - 5 წელი	5 წელზე მეტი	უვალო	ვადაგადაცილებული	სულ
	GEL'000	GEL'000	GEL'000	GEL'000	GEL'000	GEL'000	GEL'000	GEL'000
ნადი ფული	9,052	-	-	-	-	-	-	9,052
საქართველოს ეროვნული ბანკისაგან მისაღებლები	4,511	-	-	-	-	-	-	4,511
დაბანდებანი ბანკებსა და სხვა საფინანსო დაწესებულებებში	13,242	-	-	-	-	-	-	13,242
სესხები კლიენტებისათვის	13,581	10,455	16,243	17,840	2,253	-	3,159	63,531
გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები	-	-	-	-	-	54	-	54
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,974	-	102	-	-	-	-	3,076
ქონება და აღჭურვილობა	-	-	-	-	-	12,833	-	12,833
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	162	-	162
სხვა აქტივები	832	-	2,104	1,911	-	-	-	4,847
აქტივები სულ	44,192	10,455	18,449	19,751	2,253	13,049	3,159	111,308
ვალდებულებები								
ბანკების და სხვა საფინანსო დაწესებულებების დეპოზიტები და ბალანსები	9,938	2,481	1,429	8,573	132	-	-	22,553
ხელახალი შეძენის შედეგად	2,801	-	-	-	-	-	-	2,801

	ნაკლები 1 თვ	1-3 თვე	3 თვე – 1 წელი	1 - 5 წელი	5 წელზე მეტი	უვალო	ვადაგადაცილებული	სულ
გადასახდელები								
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	47,420	4,873	7,727	1,679	346	-	-	62,045
სხვა ვალდებულებები	1,268	219	-	-	-	-	-	1,487
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	-	-	-	-	-	369	-	369
ვალდებულებები სულ	61,427	7,573	9,156	10,252	478	369	-	89,255
მდგომარეობა 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის	(17,235)	2,882	9,293	9,499	1,775	12,680	3,159	22,053
მდგომარეობა 2007 წლის 31 დეკემბრისათვის	(28,226)	(424)	18,497	11,692	5,953	8,412	1,604	17,508

იმის გამო, რომ ზანკის არსებითად ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი ფიქსირებული სახელშეკრულებო ვადითაა წარმოდგენილი, საბალანსო სახელშეკრულებო ვადიანობის თარიღები წარმოადგენს სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთების ხელახალი შეფასების თარიღებს, გარდა ზანკებიდან და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული სესხებისა.

ზემოთ, ცხრილში მოცემული თანხები ასახავს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებას ანგარიშგების დღისათვის და არ შეიცავს სამომავლო საპროცენტო გადახდებს.

35. სავალუტო ანალიზი

წინამდებარე ცხრილები უჩვენებენ აქტივების და ვალდებულებების სავალუტო სტრუქტურას 2008 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ლარი ლარი'000	აშშ დოლარი ლარი'000	ევრო ლარი'000	სხვა ლარი'000	სულ ლარი'000
აქტივები					
ნაღდი ფული	4,429	2,428	17	2,178	9,052
საქართველოს ეროვნული ბანკისაგან მისაღებლები	2,863	1,630	18	-	4,511
განთავსება ბანკებსა და სხვა საფინანსო დაწესებულებებში	3,013	8,692	1,361	176	13,242
სესხები კლიენტებისათვის	36,077	23,903	3,514	37	63,531
გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები	54	-	-	-	54
ფასიანი საინვესტიციო ქაღალდები	3,076	-	-	-	3,076
ქონება და აღჭურვილობა	12,833	-	-	-	12,833
არამატერიალური აქტივები	162	-	-	-	162
სხვა აქტივები	4,412	435	-	-	4,847
აქტივები სულ	66,919	37,088	4,910	2,391	111,308
ვალდებულებები					
ბანკების და სხვა საფინანსო დაწესებულებების დეპოზიტები და ბალანსები	9,001	13,481	71	-	22,553
ხელახლა შემენისათვის გადასახდებელი	2,801	-	-	-	2,801
კლიენტების მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები	32,102	22,313	7,389	241	62,045
სხვა ვალდებულებები	835	585	64	3	1,487
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	369	-	-	-	369
ვალდებულებები სულ	45,108	36,379	7,524	244	89,255
საბალანსო მდგომარეობა 2008 წლის 31 დეკემბრისათვის	21,811	709	(2,614)	2,147	22,053
საბალანსო მდგომარეობა 2007 წლის 31 დეკემბრისათვის	18,147	398	(1,064)	27	17,508